

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
CYRILOMETODĚJSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA
Katedra pastorální a spirituální teologie

Bc. Milan Zimčík

**Rok pro Ježíše pod Školou křesťanského
života a evangelizace jako odpověď laiků
k nové evangelizaci v ČR**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: PhDr. ThLic. Ing. Jaroslav Filka

Forma: kombinovaná

Obor: Teologické nauky (TENA)

Studijní program: Teologie

OLOMOUC 2016

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval samostatně a použil jsem přitom jen uvedené informační zdroje.

V Českých Budějovicích dne 25. března 2016

Děkuji vedoucímu bakalářské práce PhDr. ThLic. Ing. Jaroslavu Filkovi za ochotu, za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

Obsah

Úvod.....	6
1 Výzvy ve vybraných dokumentech katolické církve k nové evangelizaci laiků	8
1.1 Apoštolská exhortace Evangelii Nuntiandi	8
1.2 Posynodní apoštolský list Christifideles laici	12
1.3 Dekret Ad gentes	15
1.4 Encyklika Redemptoris misio.....	17
1.5 Apoštolská exhortace Evangelii gaudium	19
2 Škola křesťanského života a evangelizace svaté Marie z Nazaretu, Matky církve	22
2.1 Vznik ŠKŽAE.....	24
2.2 Stupně ŠKŽAE	26
2.3 Díla školy	30
2.3.1 Rehabilitační centra.....	30
2.3.2 Společenství sester Marie v Duchu svatém	32
2.3.3 Oasis.....	33
2.3.4 Ordin	35
2.3.5 Misijní škola Rok pro Ježíše	35
3 Rok pro Ježíše na Ostravsku v roce 2012.....	38
3.1 Tým a jeho vnitřní budování.....	40
3.2 Služba laických misionářů	41
3.2.1 Obnovy.....	42
3.2.2 Pouliční evangelizace.....	45
3.2.3 Aktivity ve farnostech.....	46
3.2.4 Vyučování náboženství.....	51
3.3 Přínos Roku pro Ježíše ve farnostech	52
Závěr	55
Anotace	57

Resumé.....	58
Summary.....	59
Bibliografie.....	60
Elektronické zdroje.....	63
Seznam zkratek.....	65
Zkratky církevních dokumentů.....	65
Ostatní zkratky.....	66

Úvod

Evangelizace je základním posláním církve. Je to proces a úkol zadaný Spasitelem celé církvi. Na evangelizaci se podílí i mnohé řády, komunity a hnutí vzniklé v průběhu dějin katolické církve. V současné etapě církve zahájené II. vatikánským koncilem se velká důležitost přikládá i evangelizačnímu působení laiků společně s jejich pastýři.

Pro bakalářskou práci jsem zvolil formační hnutí, které svým zaměřením a působením vyjadřuje šíři katolicity, ekumenu i formační prvky vhodné pro farní společenství v našem českém prostředí. Z tohoto důvodu jsem si vybral téma pro svoji bakalářskou práci evangelizační činnost Školy křesťanského života a evangelizace svaté Marie z Nazaretu, Matky církve¹ (dále jen ŠKŽAE) v jejím ročním působení na Ostravsku v roce 2012. K volbě daného tématu mě inspirovala osobní zkušenost misijní dobrovolné služby v daném regionu.

Cílem práce je ve světle církevních dokumentů charakterizovat obsah výzev církve k nové evangelizaci, představit ŠKŽAE a analyzovat působení jejího díla Rok pro Ježíše na Ostravsku v roce 2012. V církevních dokumentech uvádím základní charakteristiku a jejich výzvy k nové evangelizaci související se ŠKŽAE a následným dílem Rok pro Ježíše. ŠKŽAE a taktéž dílo Rok pro Ježíše představuji ve světle dostupných pramenů. Popisuji činnosti ŠKŽAE, analyzuji služby a podávám syntetizující pohled ve vyhodnocení přínosu díla Rok pro Ježíše.

Metodologií práce je popis, na nějž navazuje analýza a syntetizující reflexe za pomoci sesbírání a zdokumentování dostupných faktických informací z webových stránek o ŠKŽAE a jejím díle Rok pro Ježíše na Ostravsku v roce 2012. Struktura práce vychází z cíle charakterizovat obsah výzev ve světle vybraných církevních dokumentů k nové evangelizaci laiků k hnutí ŠKŽAE a následně jejímu konkrétnímu

¹ Škola křesťanského života a evangelizace svaté Marie z Nazaretu, Matky církve. Škola nese jméno svaté Marie z Nazaretu. Za "Nazaretu" čárka je, protože "Matky církve" je tzv. přístavek, který je oddělen čárkou. – vysvětlení jazykové poradny pro správné vysvětlení a uvedení názvu školy. Překlad v polském jazyce Szkoła Życia Chrześcijańskiego i Ewangelizacji św. Maryi z Nazaretu Matki Kościoła a překlad v ukrajinském jazyce Школа Християнського Життя і Євангелізації св. Марії з Назарету, Матері Церкви

dílu s celkovým zhodnocením přínosu Roku pro Ježíše pro dané farnosti. Práce je rozdělena do tří kapitol.

První kapitola se zaměřuje na vybrané dokumenty katolické církve k nové evangelizaci laiků. Charakterizuje obsah, výzvy a funkci dokumentů. Uvádí citace vystihující působení ŠKŽAE.

Druhá kapitola bakalářské práce se zabývá konceptem Školy křesťanského života a evangelizace svaté Marie z Nazaretu, Matky církve. Zaměřuje se na vznik školy, stupně a díla založená a působící pod školou.

Třetí kapitola ve stručnosti představuje misijní tým a jeho službu. Dále hodnotí přínos Roku pro Ježíše, jedno z děl pod ŠKŽAE v roce 2012 na Ostravsku. Představuje působení laických misionářů ve farnostech Hať a Ostrava Přívoz. Představuje laický misionářský tým a jeho vnitřní budování. Analyzuje průběh služby laických misionářů v duchovních obnovách a při pouliční evangelizaci. Poukazuje také na aktivity ve farnostech a při vyučování náboženství. Syntéza práce naproti tomu vyhodnocuje ve třetí kapitole přínos díla Rok pro Ježíše na Ostravsku v roce 2012.

Za základní prameny pro reflexi církevního pohledu na evangelizaci se v bakalářské práci použila apoštolská exhortace o hlásání evangelia v současném světě od papeže Františka *Evangelii Gaudium*. Dále Dokumenty II. vatikánského koncilu, encykliky papeže Benedikta XVI. *Deus caritas est* a *Spe salvi*, od papeže Pavla VI. apoštolská exhortace *Evangelii Nuntiandi*, od papeže Jana Pavla II. encyklika *Redemptoris missio*, apoštolský list *Rosarium virginis Mariae* a posynodní apoštolský list *Christifideles laici*, od papeže Františka encyklika *Lumen fidei*. Prameny o ŠKŽAE jsem získal i z internetových zdrojů, zvláště ze stránek věnovaných evangelizaci a samotné ŠKŽAE pod ostravskou pobočkou školy z polských webových stránek ŠKŽAE. Dalšími prameny je Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE a Statut ŠKŽAE od MUDr. Lucie Leškové.

1 Výzvy ve vybraných dokumentech katolické církve k nové evangelizaci laiků

Základy pro správné chápání a následné přenesení pojmu nová evangelizace do orthopraxe církevní diakonie položil II. vatikánský koncil v letech 1962 – 1965. První výzvy k nové evangelizaci se objevují již v některých koncilních dokumentech, ovšem bez užití samotného pojmu nová evangelizace. Samotný pojem přišel, až později s papežem Janem Pavlem II. Nástupci polského papeže Benedikt XVI. a František ji dále rozvíjí a podněcují k ní celé církevní struktury. Pojem nové evangelizace je z pohledu historie církve novou záležitostí, ale i výzvou na poli pokřtěných národů, které ovšem již téměř nemají osobní vztah k Bohu jako k jeho Spasiteli a evangeliu i přes svoji náboženskost. V následujících vybraných dokumentech poukazují na výzvy, které nám církev předkládá a které následně uvedu v druhé a třetí kapitole této bakalářské práce jako orthopraxi ŠKŽAE.

1.1 Apoštolská exhortace Evangelii Nuntiandi

Apoštolská exhortace napsaná papežem Pavlem VI. byla vyhlášena na samém konci Svatého roku 8. prosince 1975. Předcházela jí třetí synoda zaměřená na evangelizaci, která se konala o rok dříve. Druhým podnětem pro napsání exhortace bylo desáté výročí II. vatikánského koncilu a otevření jeho potenciálu skrývajících se v laickém apoštolátu spojeném s evangelizací pastýřů katolické církve.

Papež Pavel VI. se v exhortaci zaměřil na výzvy II. vatikánského koncilu a zůstává jim věrný spolu s pohledem upřeným na člověka dnešní doby a jeho oprávněné potřeby. Jak uvádí je při evangelizační činnosti nutností uchovávat svoji víru pevně zakořeněnou a jistou v učení církevního magistéria, ale také její krásu a bohatství předkládat lidem dnešní doby jazykem srozumitelným a poutavým, aby se tajemství víry křesťanů stalo přitažlivým i pro dnešní generaci.² Právě člověk

² Srov. EN 3.

dvacátého století a jeho plnohodnotná proměna v člověka podle Božího obrazu žijícího v současném světě je primárním cílem exhortace. Radostná zvěst o Božím království je určena pro všechny lidi všech dob a ti se mají následně stát jejími aktivními šířiteli ve své generaci, aby se naplnilo poslání církve dovést všechny ke spáse, jak jí ukládá její Spasitel.³ Silně v dokumentu zaznívá slovo, ke kerygmatické evangelizaci, pastoraci, ale nejen to. Dokument je zaměřen svojí podstatou na bohatství evangelizační činnosti, která se nedá vyčerpat u pouhého slova o naději evangelia, i když právě ono je nepostradatelné a klíčové v samotném hlásání církve, jak potvrzuje církevní synod, že přikázání hlásat evangelium všem lidem, je základním posláním církve.⁴

Dokument připomíná stejně jako dekret *Ad gentes* nezbytnost hlásání evangelia: „*Jděte tedy, získávejte za učedníky všechny národy,*“ (Mt 28, 19). Hlásání evangelia má začínat osobním svěděním. „*Radostnou zvěst je nutno hlásat zejména svěděním vlastního života,*“⁵ jak připomíná papež Pavel VI.

Neboť pro církev je prvním evangelizačním prostředkem svědectví vydávané skutečně křesťanským životem, v němž se člověk zcela oddá Bohu, ale přitom s bezmeznou horlivostí stejně miluje i svého bližního. Protože dnešní člověk raději naslouchá svědkům, kteří něco dokazují činy, než učitelům, kteří to vykládají slovy, a učitelům naslouchá jen tehdy, jsou-li zároveň i svědky a to svědky i beze slov.⁶

Připomíná, že takto pojatá evangelizace je v zásadě prvotní preevangelizací a přípravou pro zakořenění otázek v lidech, kteří se setkají s apoštoly, ať už hierarchicky ustanovenými církví či laiky žijícími evangelium v běžném denním životě. Zdůrazňuje však i nezbytnost hlásání evangelia slovem a to slovem o Kristu.

„*Základem, středem a zároveň i vrcholem evangelizace a jejího úsilí zůstane vždy jasné vyznání, že v Ježíši Kristu, Božím Synu, který se stal člověkem, zemřel a vstal z mrtvých, se poskytuje každému člověku možnost spásy jako dar Boží milosti a dobrotivosti*“⁷, jakožto jediném prostředníku mezi Bohem a lidmi.

Dokument však zdůrazňuje i druhý aspekt, že radostná zvěst, hlásána vlastním životem, musí být tedy, dříve či později, hlásána přímo slovem života. Nelze mluvit

³ Srov. EN 13.

⁴ Srov. *L'Osservatore Romano*, 27. října 1974, s. 6.

⁵ EN 21.

⁶ Srov. EN 41.

⁷ EN 27.

o skutečné evangelizaci, jestli se při ní nehlásá i jméno, učení, život, zaslíbení, království a tajemství Ježíše z Nazareta, Božího Syna.⁸

Zvláštní důraz klade dokument na proces obrácení člověka, který se setkal s evangeliem. Počátek obrácení je v přijetí kerygmatického slova o Kristu v srdci člověka. „*Kérygma, čili katecheze, zaujímá v evangelizaci tak důležité místo, že se často stává přímo jejím synonymem. I když ve skutečnosti je pouze jednou její složkou.*“⁹ Následně pak změnou postoje k životu, především na úrovni myšlení čili metanoia: „*Každý člověk je může získat jako milost a projev Božího milosrdenství. Současně si je však každý musí i vydobýt vlastním úsilím (neboť je uchvacují násilníci, říká Pán (Mt 11,12): námahou a utrpením, životem podle evangelia, odřikáním a křížem, v duchu evangelijních blahoslavenství. Především ale každý získává Boží království a spásu tím, že se vnitřně zcela změnil. Takovou proměnu evangelium nazývá metanoia, což znamená zásadní obrácení, hlubokou změnu mysli a v srdci.*“¹⁰ Po změně smýšlení následuje změna skutků i postoje má-li se jednat o věrohodné a trvalé obrácení. Obojí však má spolu souviset a vyústit do začlenění se v křesťanském společenství a životě v církvi.

„Rozhodnutí nemůže být ovšem jen abstraktní a teoretické, naopak projevuje se konkrétně viditelným vstupem do společenství věřících. Tímto způsobem ti, jejichž život se změnil, se stávají členy společenství, které již samo o sobě je znamením změněného a nového života. Tímto společenstvím je církev, viditelná svátost spásy“¹¹

Po stránce obsahové se dokument zastavuje u sedmi témat zpracovaných do jednotlivých kapitol. Po úvodním představení podnětů ke vzniku exhortace a jejího historického základu přechází papež Pavel VI. k první kapitole zaměřené na Krista jakožto prvního hlasatele evangelia a církve, jakožto hlasatele stejného radostného poselství. V druhé kapitole je rozebrána samotná povaha, cíl a smysl evangelizace i to jakým způsobem ji předkládat člověku dnešní doby. Aby evangelizace měla smysl a byla plodnou, je třeba hlásat radostně v Duchu radostné zprávy.¹² Ve třetí kapitole se autor věnuje obsahu evangelizace, jež představuje ústřední tajemství křesťanského poselství čili kérygma a svědectví o Kristu. Jak hlásat toto radostné

⁸ Srov. EN 22.

⁹ EN 22.

¹⁰ EN 9.

¹¹ EN 23.

¹² Srov. BENEDIKT XVI., *Ježíš Nazaretský*, s. 23.

poselství přibližuje čtenáři následující čtvrtá kapitola, a to metodami evangelizace. Pokud mají být metody účinné, musejí přijít ke správným příjemcům poselství.

„První a počáteční evangelizaci provádí církev dosti složitými a odlišnými metodami, které se někdy označují výrazem preevangelizace (tj. předběžná evangelizace). I ta je však již ve skutečnosti evangelizací, třebaže jen v počátečním a dosud neúplném stupni. Uplatňuje se při ní téměř nekonečná řada různých prostředků, mezi nimiž má jistě své místo i kázání, ale mimoto i umění, vědecká průprava, filozofický výzkum a oprávněné působení na city lidského srdce.“¹³

Cílovými skupinami se zabývá pátá kapitola. V šesté kapitole naopak papež Pavel VI. představuje hlasatele evangelia a sedmá kapitola završuje exhortaci představením Ducha evangelijní zvěsti, jednajícího v srdci člověka slyšícího evangelijní zvěst. Duch svatý pomáhá světu skrze církev postupně chápat a pronikat do skrytých tajemství Božích úradků a odhalovat znamení doby a vede tak lidstvo ke spáse skrze evangelizaci.¹⁴

V celé exhortaci je dán zvláštní důraz na nutnost zapojení laiků do evangelizační činnosti. Zvláště ve svém přirozeném prostředí jakým je rodina, práce, místní obec. Významně papež Pavel VI. vyzdvihuje roli mládeže na poli laického apoštolátu a jejich úkol v dnešním světě, svěřený jim Kristem skrze církev. *„Evangelizační činnost předpokládá, že hlasatel radostné zvěsti cítí stále rostoucí bratrskou lásku k těm, mezi nimiž šíří evangelium.“¹⁵* Evangelizace, aby byla autentickou, nikdy nemůže být oddělena od lásky ke konkrétnímu člověku.

¹³ EN 51.

¹⁴ Srov. EN 75.

¹⁵ EN 79.

1.2 Posynodní apoštolský list *Christifideles laici*

O povolání a poslání laiků v církvi a ve světě napsal Posynodní apoštolský list papež Jan Pavel II., který slavnostně vydal 30. prosince 1988. Jak napovídá samotný název apoštolského listu, je tento církevní dokument zaměřen na celé společenství církve a to jak na hierarchickou strukturu, tak i laiky povolané Bohem k úkolu pro Boží lid i pro svět¹⁶, aby společně naplňovali své povolání a poslání v církevním společenství i ve strukturách světa.

Významnými pojmy dokumentu jsou církevní společenství (*communio*) a tajemství (čili *mysterium*), která jsou ústředním tématem pokoncilních dokumentů. *Koinonia* – společenství, má základ v Písmě svatém¹⁷, zjevuje a předává *mysterium* církvi Bohem svěřené. Ve společné spolupráci naplňují laici i hierarchie poslání (*missio*) v úsilí o naplnění úkolů, zvláště pak farních.

„Duch rozděluje k užitku církve různé dary ze svého bohatství a podle potřeby služeb v církvi (srov. 1 Kor 1,11). Mezi těmito dary vyniká milost daná apoštolům, jejichž autoritě Duch podřídil i lidi obdařené zvláštními dary – charismatiky (1 Kor 14).“¹⁸

Farní společenství je zde předloženo jako nejmenší a základní jednotka církve, v níž se mají uskutečňovat a rozvíjet malá církevní společenství, schopná osobního rozvoje a společného života jejích členů. Používají k tomu dary charismatické i tradičně hierarchické. *„Charismata musí být vděčně přijímána nejen těmi, kdo je dostávají, ale také celou církví.“¹⁹*

Apoštolský list popisuje spoluzodpovědnost, spolupráci a participaci laických služebníků. *„V současných poměrech mohou a musí laici mnoho investovat pro růst pravého společenství církve ve své farnosti a pro povzbuzení misionářské horlivosti vůči nevěřícím a těm věřícím, kteří se částečně nebo úplně vzdali náboženské praxe.“²⁰* Laikům má být svěřen spolurozhodovací úkol v určitých oblastech církevní služby i služby mimo církevní společenství a pomáhat tak rozsévat apoštolského ducha ve světě. Konkrétní možnost služby, na něž dokument upozorňuje, jsou farní

¹⁶ Srov. ChL 2.

¹⁷ Srov. ChL 19.

¹⁸ ChL 20.

¹⁹ ChL 24.

²⁰ ChL 27.

rady a jejich zásadní pozitivní dopad na celé farní společenství. Věřící jsou v dokumentu vyzváni objevit tajemství církve přítomné ve farním společenství.²¹

Posynodní apoštolský list papež Jan Pavel II. věnuje cele laikům a jejich službě a poslání v církvi. Celá struktura dokumentu je logicky sestavena v pěti kapitolách na sebe vzájemně navazujících. Úvod představuje potřeby světa v této době plné sekularismu a hledající náboženství, které by odpovědělo na hlad stále více se rodící v srdci současného lidstva. Člověk je zde představen se svojí důstojností i s důstojností pošlapanou bezcitností konzumu a tržního hospodářství, nehledícího na hodnotu každého jedince. Bůh však ve své všemohoucnosti může změnit, co je člověku nemožné.²² Ježíš Kristus je zde představen jako naděje a východisko ze slepé uličky, do níž současná společnost vstoupila. První kapitola navazuje na důstojnost člověka a tedy i laiků a jejich nenahraditelnost v srdci církve. Je zde rozveden charakter laika, jeho povolání k účasti na Kristově poslání a zvláště je vyzdvihnut úkol a povolání ke svatosti vyrůstající ze křtu ve světě. Druhá kapitola poukazuje na laický život v církevním společenství. Je zde zdůrazněno působení Ducha svatého rozdávajícího dary, úřady a charismata pro růst církve. Opět se zde zmiňuje farnost jako místo první apoštolské práce pro laiky a potřebnost angažovat se různými plodnými způsoby na jejím fungování ve spolupráci s místními pastýři. K tomu, aby vše fungovalo a směřovalo k naplnění, papež Jan Pavel II. ve třetí kapitole upozorňuje na spoluzodpovědnost laiků za církev a její poslání.

Církev své poslání naplňuje a uskutečňuje v evangelizaci²³ a to v *evangelizaci* uvnitř sebe i ve světě. „*Protože jsou členy církve, získávají laici povolání a poslání zvěstovat evangelium. Jsou k tomu zmocněni a vázáni na základě svátostí křesťanské iniciace a darů Ducha svatého.*“²⁴

Každý laik má od křtu povolání k misii a evangelizaci a žít evangelium ve společnosti a tím posvěcovat sebe, blízké i kulturu se společností, v níž žije. „*Společenství a poslání jsou spolu hluboce spojeny: vzájemně se pronikají a podmiňují, takže společenství je zároveň zdrojem i plodem poslání: společenství je misionářské a poslání je adresováno společenství.*“²⁵ Počátek úcty k nedotknutelnému životu papež Jan Pavel II. vidí v angažovanosti rodiny a pro ni,

²¹ Srov. ChL 26.

²² Srov. BENEDIKT XVI. *Ježíš Nazaretský*, 41 s.

²³ Srov. ChL 33.

²⁴ Tamtéž.

²⁵ ChL 32.

aby se člověk postavil do středu hospodářsko-sociálního života. Aby se to vše mohlo naplnit, otevírá čtvrtá kapitola dokumentu povědomí o správcovské zodpovědnosti mnohotvárné Boží milosti každého pokřtěného. Povolání jsou různorodá dle stavů, stáří, pohlaví či zdravotních dispozic. Přesto dokument upozorňuje na každého člena církve a jeho specifický nenahraditelný úkol pro danou generaci i generace následující. Zvláště je zde upozorněno na specifické úkoly mužů a žen, ale také trpících a nemocných, jakožto specifických povolání mezi laiky. Ženy angažující se v evangelizaci, pociťují, že nutně potřebují být samy evangelizovány.²⁶

O ženách se dále v dokumentu píše: „*Bůh Stvořitel svěřil člověka ženě. Člověk je zajiště svěřen každému člověku, ale zvláštním způsobem ženě, neboť se zdá, že žena má na základě zvláštní zkušenosti mateřství specifickou citlivost pro člověka a pro vše, co je jeho pravým dobrem, počínaje základní hodnotou života.*“²⁷

A dále pak „...účast ženy s jejími dary na životě církve a společnosti je zároveň nutnou cestou k její osobní realizaci, na niž se dnes právem trvá. Je zároveň jejím originálním přínosem k obohacení společenství církve a apoštolského působení Božího lidu. V tomto smyslu je třeba uvažovat i o přítomnosti muže vedle ženy.“²⁸ Pátá kapitola připomíná nezbytnost přípravy na povolání skrze studium, výchovu a vzdělávání laiků, aby dozrávali v objevení vlastního povolání. Povolání však vyrůstá z dialogu člověka a Boha. Dialog vedený mezi Bohem a člověkem postupně probouzí zodpovědnost a s ní spojenou výchovu a přípravu k dílu.²⁹

K tomu má sloužit celostní formace k jednotě života, aby každý laik a pokřtěný mohl nejen přijímat, ale i dávat výchovu a příklad vlastního života. Tak je každý pokřtěný povolán Bohem, jakožto hlavním vychovatelem ke spolupráci formovat formátory, evangelizovat budoucí evangelizátory a vychovávat budoucí vychovatele.

²⁶ Srov. ChL 51.

²⁷ Tamtéž.

²⁸ ChL 51.

²⁹ Srov. ChL 57.

1.3 Dekret Ad gentes

Papež Pavel VI. 7. prosince 1965 oficiálně vyhlásil nový dekret Ad gentes. Dokument pojednává o misijní činnosti církve. Přijat byl jako součást dokumentů II. vatikánského koncilu v téměř naprosté shodě celého přítomného biskupského kolegia.

Vzniku dekretu předcházelo více návrhů z předkoncilního období a většinové požadavky biskupského kolegia o změnu římské kongregace Propaganda fidei zabývající se misijní činností, neboť církev je v podstatě misionářská.³⁰

Ad gentes velmi úzce souvisí s konstitucí o církvi a v mnoha ohledech z ní vychází a čerpá. Dekret se dělí na šest základních kapitol po čtyřiceti dvou článcích.

V úvodním cíli se dekret zmiňuje o církvi jakožto všeobecné svátosti spásy. Aby církev mohla nabídnout tajemství spásy a Boží život všem, musí proniknout do všech skupin, stejně jako se Kristus svým vtělením začlenil do určitých společenských a kulturních podmínek lidí, mezi kterými žil.³¹ Prvních devět článků je shrnuto ve věroučných zásadách pojednávajících o teologických předpokladech misijní činnosti, které tak uzavírají první kapitolu. Zásadní je zmínka o jménu a osobě Ježíše Krista, v němž jediném lidstvo může dojít spásy. Tato spása se zvěstuje službou slova a je neoddělitelně spojena s evangelizační činností³² Desátý až osmnáctý článek druhé kapitoly pojednává o vlastním misijním díle projevujícím se ve svědectví křesťanů, jejich společenství při společném shromažďování, které hlásá evangelium svojí jednotou a bratrstvím a tím vydává neodmyslitelné svědectví, křesťanského života. Křesťanská láska je pro všechny lidi bez rozdílu, aby se však dostala k lidem, musí mladé církevní společenství vysílat své misionáře jako laiky či kleriky, aby se tato láska dále šířila ve světě, to je hlavní myšlenka třetí kapitoly. K zásadnímu poslání laiků, a to ať mužů či žen patří vydávání osobního svědectví ve všech prostředích, v nichž žijí, pracují či odpočívají. Rodina je prvořadým místem základního svědectví o víře křesťana.³³ Čtvrtá kapitola v článcích dvacet tři až dvacet sedm předkládá profil misionáře jeho povolání a spiritualitu, neboť člověk proniknutý živou vírou a pevnou nadějí musí být mužem či ženou modlitby³⁴ a s ní

³⁰ Srov. AG 2.

³¹ Srov. AG 10.

³² Srov. AG 20.

³³ Srov. AG 21.

³⁴ Srov. AG 24.

spojenou výchovu a formaci po teoretické i praktické stránce. Církev je vyzývána „*ať ochotně školí a podporují svou zkušeností ty, kdo se věnují misijní činnosti na čas.*“³⁵ S tím je samozřejmě spojen vznik misijních institutů, které má církev podporovat. Aby misie byla účinná, je nezbytná formace misionářů k jednotě a vzájemné spolupráci na Božím díle skrze církev. Proto je v páté kapitole dekretu dán prostor pro misijní činnost a její organizační stránku. Poslední šestá kapitola uzavírá dekret poukazem na spolupráci všech členů církve a to jak biskupů, kněží, tak i laiků. Každý má svůj zvláštní úkol a ten má dávat do služeb církve k růstu Božího díla ve světě. „*Ke všem těmto úkolům potřebují laici nutně technickou a duchovní přípravu, kterou jim mají poskytnout k tomu určené ústavy, aby jejich život mezi nekřesťany svědčil pro Krista*“³⁶

Celý dekret *Ad gentes* se nese v duchu podpory a doslovné výzvy zapojení laiků do misijní činnosti. Proto se „*při zakládání církve musí věnovat největší pozornosti tomu, aby se vytvořil vyspělý křesťanský laikát.*“³⁷ Laici spolu se svými pastýři mají vzít za své působit nejen uvnitř církevních struktur, počínaje rodinou, farností, kulturou, ale i v prostředí a společnosti, která se ke katolické víře nehlásí. Jelikož se laici dostanou na místa, kam se klérus běžně nedostane, jsou tedy povoláni k apoštolátu svých vrstevníků. Ať učí ve školách, spravují časné záležitosti, spolupracují v záležitostech farních a diecézních a zavádějí a podporují různé formy laického apoštolátu, aby věřící mladých církví mohli co nejdříve převzít vlastní úlohu v životě církve.³⁸ Laici spolu s pastýři jsou vyzváni šířit evangelijní zvěst a kérygma všude a vždy, jak jim životní situace a podmínky dovolí.

³⁵ AG 27.

³⁶ AG 41.

³⁷ AG 21.

³⁸ Srov. AG 41.

1.4 Encyklika Redemptoris misio

O stále platnosti misijního poslání pojednává papežská encyklika Jana Pavla II. vydaná 7. prosince 1990. Výroční dvacátý pátý rok od vydání koncilního dekretu *Ad gentes* byl podnětem pro sepsání encykliky zabývající se misíí. Cílem dokumentu je znovu probudit křesťanskou misijní horlivost skrze živou víru žitou v běžném životě pokřtěných a služebníků církve vyslaných k služebné evangelizační činnosti.

„Zapojením laiků do evangelizačního úsilí se církevní život začíná měnit. Místní církve se otvírají setkání, dialogu a spolupráci se členy jiných křesťanských církví a náboženství. Především se objevuje nové povědomí: misijní poslání platí pro všechny křesťany, pro všechny diecéze a farnosti, pro církevní instituty a společenství.“³⁹

Probuzením zájmu křesťanského lidu o celosvětovou misijní činnost dojde k oživení a plodnosti nové evangelizace tradičně pokřtěných křesťanských národů. Církev pokud naplňuje své poslání v misijní činnosti, získává svěžest a sílu. Naproti tomu církev, která své misijní poslání nenaplňuje, postupně vchází do krize, která je předzvěstí možného zániku církevního společenství na daném území.⁴⁰ Úkolem encykliky je kromě jiného nejen vzbudit víru u nevěřících národů, ale i u národů, které jsou tradičně křesťanské, ovšem bez osobního vztahu k Bohu a evangeliu. *„Víra zesílí předáváním!“⁴¹*

Encyklika má zpracováno osm témat rozdělených od teologických základů, přes konkrétní činnost misíí, až ke spiritualitě misionáře. Misie je neoddělitelná od autentického svědectví, které nutně předchází jakoukoli evangelizační aktivitu.⁴² První kapitola se zabývá nabídkou spásy v Kristu pro každého člověka bez rozdílu s podmínkou svobodného přijetí této spásy. Ježíš Kristus je hlavní postavou misíí.⁴³ K tomuto procesu jako nástroj a znamení je určena církev. Druhá kapitola se věnuje tématu Božího království, které se naplnilo a prohlásilo ve Zmrtvýchvstalém Vykupiteli. Jako hlavní činitel každé právoplatné misie je Duch svatý, který je ve všem přítomný a podněcuje misii i misionáře, kteří jsou teprve na začátku toho, co

³⁹ RM 2.

⁴⁰ Srov. RM 2.

⁴¹ Tamtéž.

⁴² Srov. RM 26.

⁴³ Srov. RM 30.

chce Bůh vykonat. O tom mluví třetí kapitola, na niž navazuje kapitola o neomezeném rozsahu misie ad gentes ke všem národům i přes potíže spojené s hlásáním evangelijní zvěsti. Zajímavými podněty jsou teritoriální oblasti, nové sociální světy a fenomény a kulturní oblasti nazývané moderními aeropágy do nichž se mají křesťané se svým svěděním a poselstvím evangelia vydat. Pátá kapitola ukazuje jak na tato místa vyrazit. Předpokladem je osobní zkušenost a svědectví v ní o Kristu a pravdivosti evangelia. „Člověk dnešní doby věří víc svědectví než učitelům, víc zkušenosti než nauce, víc životu a skutkům než teorii. Svědectví křesťanského života je nenahraditelnou formou misie.“⁴⁴ Navazuje obrácení vrcholící ve křtu a následném zařazení se do církevního společenství.

„První formou svědectví je život misionáře, křesťanské rodiny a křesťanského společenství; tato forma dává poznat nový způsob chování. Misionář, který přes všechny hranice a lidské slabosti žije prostě podle Kristova vzoru, je Božím znamením a transcendentní skutečností. Toto svědectví mohou a musí však v církvi vydávat všichni.“⁴⁵

Evangelium se má vnášet do národních kultur i předkládat v dialogu s jinými náboženstvími. Všechno pojící pravidlo a počátek je láska. Svět bere vážně a nejvíce ho oslovuje evangelijní svědectví projevující lásku pozornou vůči lidem, k chudým, malým a trpícím.⁴⁶ Ta vede, jak popisuje šestá kapitola k zodpovědnosti všechny pastýře i jejich spolupracovníky na díle spásy. Každý pokřtěný, tedy i laici jsou svým charakterem mocí křtu povoláni k misijní činnosti jako oprávnění misionáři. Proto jak se píše v sedmé kapitole má každý pokřtěný spolupracovat na misijním díle dle svých možností. Základem zůstává nezbytná podpora misionářů modlitbou a obětí za ně i Boží dílo.

Misionářská formace je povinností celé církve, církví místních, misionářů, ale i samotných laiků. Tato práce nesmí být něčím vedlejším, okrajovým, protože je základem křesťanského společenství místní církve. Misionářský duch a výchova mohou být velkou pomocí pro novou evangelizaci křesťanského lidu. Svědectví misionářů si totiž uchovává svou přitažlivost také u stojících opodál a u nevěřících a zprostředkovává křesťanské hodnoty. Proto si mají místní církve osvojit účinný

⁴⁴ RM 42.

⁴⁵ Tamtéž.

⁴⁶ Srov. RM 42

zájem o misie jako podstatnou složku pastorační práce ve farnostech, v organizacích a skupinách, zvláště ve skupinách mládeže.⁴⁷ Bůh tak připravuje evangelium nové jaro.

V osmé kapitole encyklika představuje profilaci a spiritualitu misionáře, který se nechá vést Duchem Božím k životu ve svatosti, a tak se spolupodílí na Kristově poslání a tajemství, v němž miluje církev i lidi. „*Misionář je poháněn horlivostí pro duše, která je z jeho strany inspirována láskou Kristovou, jež se projevuje pozorností, něžností, soucitem, dobrotou, ochotou a zájmem o problémy lidí. Lásku Kristovu je velmi hluboká.*“⁴⁸ Lásku ke Kristu probouzí v misionářích neutuchající plamen horlivosti o spásu duší.

1.5 Apoštolská exhortace *Evangelii gaudium*

V poslední apoštolské exhortaci k Nové evangelizaci papež František 24. listopadu 2013 načrtl cesty evangelizační a misijní práce Božího lidu. Celá exhortace vychází z XIII. generálního shromáždění Synody biskupů o nové evangelizaci. Konala se pod dohledem papeže Benedikta XVI. v říjnu 2012. Celá exhortace se nese v duchu II. vatikánského koncilu a podněcuje k práci na nové evangelizaci. Dokument má v pěti kapitolách shromážděno velké množství postřehů a zkušeností. Rovněž podněcuje výzvy ke změnám uvnitř církevních struktur a pro práci ve světě. Dokument obsahuje dvě stě osmdesát osm článků.

Úvod je zaměřen na radost, ozývající se v běžných denních událostech, odpovídající na láskyplnou výzvu Boha, našeho Otce⁴⁹ a tvoří jakýsi druh chvalozpěvu i představení záměru celé exhortace. Počáteční kapitola pak ukazuje proměnu církve díky misiím. Jakožto Kristův lid a Jeho mystické tělo máme „*vycházet ven k druhým a vydávat se na periferie lidstva neznámé bezhlavě a beze smyslu běžet do světa. Častokrát je lepší zpomalit krok, odložit neklid, pohlédnout druhým do očí a naslouchat jim, anebo odložit naléhavé povinnosti a doprovodit toho, kdo zůstal na kraji cesty.*“⁵⁰ Poukazuje, jak je nutné vycházet ze zajetých kolejí

⁴⁷ Srov. RM 83.

⁴⁸ RM 89.

⁴⁹ Srov. EG 4.

⁵⁰ EG 42.

a vycházet vstřícně potřebným i za cenu ztráty osobní pohodlnosti a samolibé sebejistoty církve.

Církev se má spíše podobat matce s otevřeným srdcem. Druhá kapitola se potýká s angažovaností církve a ukazuje možné cesty, kterými kráčí církev do slepých uliček a naopak otevírá cesty, které vedou k cíli evangelijního poselství.

Každý pokřtěný se musí aktivně, vědomě a dobrovolně zapojit do nové evangelizace. Toto přesvědčení se stává přímou výzvou každému křesťanovi, aby se nikdo nezříkal svého závazku k evangelizaci, neboť zakusil-li někdo skutečně Boží lásku, která je jeho spásou, nepotřebuje moc času k přípravě na její hlásání, nemůže čekat, že se mu dostane mnoha přednášek či dlouhého poučování. Každý křesťan je misionářem, nakolik se setkal s Boží láskou v Ježíši Kristu. Už neříkejme, že jsme „učedníci“ a „misionáři“, nýbrž vždycky „učedníci misionáři“. Pokud o tom nejsme přesvědčeni, pohledme na první učedníky,⁵¹ říká papež František.

Třetí kapitola pak navazuje zvěstí evangelia, kterou má hlásat celý Boží lid. Speciální místo má homilie a příprava na kázání služebníků církve. „*Kazatel má nádherné a obtížné poslání sjednocovat srdce, která se milují: srdce Páně se srdci jeho lidu. Dialog mezi Bohem a jeho lidem dále posiluje jejich vzájemnou smlouvu a upevňuje pouto lásky.*“⁵²

Zvláštní místo má zaujímat kérygma jako prohloubení a zacílení evangelizace, neboť podstatnou roli sehrává prvotní hlásání čili kérygma, které má být v centru evangelizační činnosti a každé snahy o církevní obnovu. Kérygma je trojiční. Je to oheň Ducha, jenž se dává v podobě jazyků a vede nás k víře v Ježíše Krista, který nám svou smrtí a zmrtvýchvstáním zjevuje a sděluje nekonečné milosrdenství Otce. Kérygma nutně hlásá vztah Boha v sobě a Jeho lásky k lidem. V ústech katechety opakovaně zaznívá tato prvotní zvěst: Ježíš Kristus tě miluje, dal svůj život, aby tě spasil, a nyní je denně živý po tvém boku, aby tě osvěcoval, posiloval a osvobozoval.⁵³

I z tohoto důvodu papež František připomíná: „*Je nezbytné, aby měl kazatel jistotu, že ho Bůh miluje, že ho Ježíš spasil a jeho láska má vždy poslední slovo.*“⁵⁴ Celé poselství a hlásání evangelia doprovází sociální rozměr se zřetelným důrazem

⁵¹ Srov. EG 120.

⁵² EG 143.

⁵³ Srov. EG 164.

⁵⁴ EG 151.

na chudé tohoto světa. Aby církev správně chápala potřeby lidí ve světě je nutno vést dialog a tím tvořit podmínky k míru na všech úrovních. Dialog je jedním ze způsobů jak přiblížit člověku evangelium.⁵⁵ Čtvrtá kapitola, encykliky poukazuje na hlasatele evangelia vedené Duchem svatým a jejich osobní setkání s láskou Ježíše, jako neodmyslitelný základ pro hlásání radostné zvěsti.

První motivací k evangelizaci je Ježíšova láska, kterou jsme přijali. Následuje zkušenost, že jsme byli spaseni, jež nás vede k tomu, abychom ho milovali stále více. „Co by to bylo za lásku, která necítí potřebu mluvit o milované osobě a představovat ji druhým?“, ptá se papež František. Pokud nezakoušíme intenzivní touhu sdílet tuto lásku, potřebujeme se zastavit v modlitbě a prosit Pána, aby nás opět nadchl. Každý den potřebujeme prosit a žádat o jeho milost, aby on otevřel naše chladné srdce a otřásl naším vlažným a povrchním životem. Předstoupíme-li před něho s otevřeným srdcem a dovolíme-li mu, aby na nás pohlédl, rozpoznáme pohled lásky.⁵⁶ Co je v poslání misionáře podstatné je jeho osobní vztah k Tomu, který ho poslal a naslouchat tomu, jak dílo konat.

⁵⁵ Srov. EG 238.

⁵⁶ Srov. EG 264.

2 Škola křesťanského života a evangelizace svaté Marie z Nazaretu, Matky církve

Katolické formační hnutí s názvem Škola křesťanského života a evangelizace svaté Marie z Nazaretu, Matky církve (dále jen ŠKŽAE) je šestiletým systematicky obnovujícím cyklem uvádějícím účastníky do plnosti křesťanského života.⁵⁷ Systém výuky je zaveden stupňovitě po jednotlivých tematicky navazujících rocích.⁵⁸ Cílem ŠKŽAE je předat osobní zkušenost a následně napomoci rozvinout důvěrný učednický vztah s Bohem ve všech oblastech křesťanského života.⁵⁹ Prvkem formace je taktéž přijímání a předávání osobního svědectví, napomáhajícího růstu víry a prohlubování společenství věřících křesťanů.

Věrohodné svědectví je evangelium každodenně žité ve všech oblastech křesťanského života, nevyjímaje rodinu, práci a celou společnost.⁶⁰ Proto je úkolem školy „*formovat animátory pro rozličné služby v církvi (biblické hodiny, evangelizační aktivity, modlitební setkání, charitativní aktivity, atd.)*“.⁶¹

Do výuky jsou zavedeny prvky poznání, zkušenosti, služby a učednického následování v praxi. ŠKŽAE neposkytuje teologické vzdělání typu „*stricto*“, které je potřebné k získání kanonické mise, např. k vyučování náboženství.⁶²

Účastník školy může využít mezinárodní pobočky ŠKŽAE a zdokonalit se v cizím jazyce, získat nové kontakty a navázat novou spoluprací na mezinárodní úrovni.⁶³ O absolvování následných sekání a o splnění ročníku svědčí potvrzení v mezinárodním indexu školy.⁶⁴ Následným cílem školy i Koinonie je úzká

⁵⁷ Srov. ŠKŽAE, *O škole* [online], dostupné z: <http://www.skolamarie.cz/homepage/stranka/o-skole>

⁵⁸ Srov. ŠKŽAE, *O škole* [online], dostupné z: <http://www.skolamarie.cz/homepage/stranka/o-skole>

⁵⁹ Srov. LEŠKOVÁ, L., *Statut ŠKŽAE*, s. 1.

⁶⁰ Srov. ChL 34.

⁶¹ ŠKŽAE, *O škole* [online], dostupné z: <http://www.skolamarie.cz/homepage/stranka/o-skole>

⁶² Srov. ŠKŽAE, *O škole* [online], dostupné z: <http://www.skolamarie.cz/homepage/stranka/o-skole>

⁶³ Srov. ŠKŽAE, *Nie ręką ludzką* [online], dostupné z: <http://www.szkolazycia.info/cz/szkola/historia>

⁶⁴ Srov. LEŠKOVÁ, L., *Statut ŠKŽAE*, s. 5.

spolupráce jednotlivých center ŠKŽAE. Vytvořená síť společenství má mezinárodní úroveň.⁶⁵ Ve škole je v současnosti zapojeno více jak 13 států: (Ukrajina – 20 měst; Bělorusko – Minsk; Rusko – Moskva, Petrohrad; Polsko – 18 měst; Litva – 3 města; Bulharsko – Belozen, Pleven; Lotyšsko – Riga, Daugavpils; Litva; Česká republika – Brno, Praha, Ostrava; Velká Británie – Birmingham, Londýn; Irsko; Německo – Mnichov, Ludvigsbuerg; Itálie – Padova, Benátky; USA – New York, Chicago).⁶⁶

Ve škole jsou zapojeny řády bratří Kapucínů – Krasilov a Praha; Kyjev, Wroclav a Ostrava Paulíni; Vinice a Dnieprodzieržinsk – bratři Františkáni; Oděsa – Palotyni; Ivano-Frankovská, Ternopil a Lvov – řeckokatoličtí a římskokatoličtí kněží; Brno – bratři Minorité. Na vedení školy se podílejí společenství laických vedoucích z Ukrajiny, Polska a Američané z „Renewal Ministries“ (KCHO v USA).⁶⁷

Přestože je ŠKŽAE katolická má svoji působnost i v nekatolických křesťanských církvích, jimiž jsou pravoslavné, evangelické, protestantské i letniční církve. Zapojeni jsou ve škole i mesiánští Židé z Izraele.⁶⁸ ŠKŽAE uskutečňuje Spasitelovu výzvu k jednotě a tím i věrohodnosti a bohatství církve.⁶⁹ Církve tak společně můžou naslouchat Duchu svatému, co říká konkrétně jim a co říká církvi jako celku Kristova mystického těla.⁷⁰ ŠKŽAE rozvíjí praktický ekumenismus. Za její aktivity zodpovídá Víceprovincie Ukrajiny – Menší bratři Kapucíni (vše ve shodě s Krakovskou provincií). Ředitelem Školy je P. Piotr Kurkiewicz, OFM Cap.⁷¹ Celá ŠKŽAE má „systém vedení a pravidelných porad týmových vedoucích na různých úrovních.“⁷²

⁶⁵ Srov. ŠKŽAE, *O škole* [online], dostupné z: <http://www.skolamarie.cz/homepage/stranka/o-skole>

⁶⁶ Srov. ŠKŽAE, *Szkoła na filiach stoi* [online], dostupné z: <http://www.szkolazycia.info/pl/filie>

⁶⁷ Srov. ŠKŽAE, *O škole* [online], dostupné z: <http://www.skolamarie.cz/homepage/stranka/o-skole>

⁶⁸ Srov. LEŠKOVÁ, L., *Statut ŠKŽAE*, s. 2.

⁶⁹ Srov. PERINI, P., *Systém farních evangelizačních buněk*, s. 135.

⁷⁰ Srov. CANTALAMESA, R., *Zpěv Ducha*, s. 300.

⁷¹ Srov. ŠKŽAE, *O škole* [online], dostupné z: <http://www.skolamarie.cz/homepage/stranka/o-skole>

⁷² Srov. PERINI, P., *Systém farních evangelizačních buněk*, s. 152.

2.1 Vznik ŠKŽAE

Původní myšlenka školy vznikla v myslích laických i řeholních misionářů, kteří odjížděli na měsíční až tři měsíční misionářské kurzy na Slovensko a do Polska.⁷³ Přesto slovy zakladatele ŠKŽAE P. Piotra Kurkiewicze OFM Cap, „*škola není dílem lidských rukou, ale jasným zásahem Boha!*“⁷⁴

Historické pozadí vzniku školy sahá do roku 1996 k evangelizačnímu působení Školy křesťanského života a evangelizace z Lanckorona v Polsku (odlišná evangelizační škola od ŠKŽAE svaté Marie z Nazaretu, Matky Církve). V roce 1996 také vzniklo rekolekční duchovní centrum v Krasilově na Ukrajině.⁷⁵ Zakladatel rekolekčního centra P. Piotr Kurkiewicz OFM Cap. s jeho výstavbou původně nesouhlasil, ale z poslušnosti vzal dokončení díla za své a stal se na konci léta 1996 jejím ředitelem.

O rekolekčním centru Bůh v tomtéž roku dal proročnou vizi: „*přijdou tisíce lidí a horní místnost bude naplněna Duchem svatým.*“⁷⁶ Vize na sebe nenechala dlouho čekat a její naplnění se začalo uskutečňovat o rok později. V lednu 1997 se v Krasilově uskutečnil první charismatický víkend, na němž bylo přítomno 200 lidí z celé Ukrajiny. První víkend tvořilo slavení eucharistie, jakožto setkání s Králem Pokoje⁷⁷ a modlitby chval. Druhý víkend se uskutečnil o měsíc později s tématem „*modlitba a povzbuzení*“. K programu přibyla malá skupinka, jejíž náplní bylo sdílení ve společenství, škola modlitby, čtení Božího slova a byla objevena hloubka kérygmatického poselství. Poselství kérygmatu nese zvěst o Božím království, což je Ježíšovo kérygma a kérygma apoštolů, jakožto zvěst o Ježíšových skutcích. Obojí se vzájemně doplňuje a objasňuje a pomáhá posluchačům poznat Boží plán s jejich životy.⁷⁸

Následné víkendy byly uskutečňovány ve spolupráci s vedoucími charismatické obnovy z Polska, Ukrajiny, Slovenska a USA.⁷⁹ V průběhu času víkendy

⁷³ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 59.

⁷⁴ ŠKŽAE, *Nie ręką ludzką* [online], dostupné z: <http://www.szkolazycia.info/cz/szkola/historia>

⁷⁵ Srov. ŠKŽAE, *Nie ręką ludzką* [online], dostupné z: <http://www.szkolazycia.info/cz/szkola/historia>

⁷⁶ ŠKŽAE, *Nie ręką ludzką* [online], dostupné z: <http://www.szkolazycia.info/cz/szkola/historia>

⁷⁷ Srov. BENEDIKT XVI. *Ježíš Nazaretský*, s. 69.

⁷⁸ Srov. RM 16.

⁷⁹ Srov. LEŠKOVÁ, L., *Statut ŠKŽAE*, s. 2-3.

vystupňovaly do cyklické formace a vznikl původní název „*Škola farních animátorů*.“⁸⁰ Sama ŠKŽAE vznikla na západní centrální Ukrajině dne 21. července 1998 ve městě Krasilov v Chmelnické oblasti na svátek kapucínského misionáře sv. Vavřince z Brindisi.⁸¹ Její patronka Panna Maria byla škole darována při četbě dokumentu apoštolského listu *Rosarium virginis Mariae* Jana Pavla II. k milostivému roku růžence,⁸² v němž byl zmíněn růženec jako škola Marie. „*Procházíme-li s Marií obrazy růžence, je to jako bychom se ve „škole“ Mariině učili „číst Krista“, poznávat jeho tajemství a chápat jeho poselství.*“⁸³ „*Umožnila tu misijní explozi, ke které došlo o Letnicích. Ona je Matkou evangelizující církve a bez ní nemůžeme plně pochopit ducha nové evangelizace.*“⁸⁴ Panna Maria je předobrazem a symbolem církve⁸⁵ a každého učedníka ŠKŽAE. „*V oné mateřské postavě vidí ŠKŽAE veškerá tajemství evangelia. Pán nechce, aby jeho církvi chyběla ženská ikona*“⁸⁶ i jako ideální obraz duchovního života.⁸⁷ Vždyť Neposkvrněná touží získat každého z nás pro sebe, aby nás nejbezpečnější cestou dovedla ke svému Synu.⁸⁸

Centrum v té době mělo kapacitu kolem sta osob. Do rekolekčního centra přijížděli lidé věřící i nevěřící, vzdělaní i nevzdělaní, chudí i bohatí, staří i mladí. P. Piotr Kurkiewicz viděl potřebu lidí a církve⁸⁹ a zároveň vnímal volání Ducha svatého k evangelizaci a pastorači v církvi i mimo církve. Navrhl spolu s vedoucími školy šestiletý koncept formace⁹⁰ pro účastníky ŠKŽAE.

⁸⁰ ŠKŽAE, *Nie ręką ludzką* [online], dostupné z: <http://www.szkolazycia.info/cz/szkola/historia>

⁸¹ Srov. ŠKŽAE, *Nie ręką ludzką* [online], dostupné z: <http://www.szkolazycia.info/cz/szkola/historia>

⁸² Srov. ŠKŽAE, *Nie ręką ludzką* [online], dostupné z: <http://www.szkolazycia.info/cz/szkola/historia>

⁸³ RVM 14.

⁸⁴ EG 284.

⁸⁵ Srov. RAHNER, H., *Maria a církev*, s. 18.

⁸⁶ EG 285.

⁸⁷ Srov. RAHNER, H., *Maria a církev*, s. 61.

⁸⁸ Srov. DOMAŃSKI, J., *Myšlenky sv. Maxmiliána M. Kolbeho o Panně Marii*, s. 73.

⁸⁹ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 59.

⁹⁰ Srov. ŠKŽAE, *O škole* [online], dostupné z: <http://www.skolamarie.cz/homepage/stranka/o-skole>

2.2 Stupně ŠKŽAE

Šestiletý cyklus ŠKŽAE se dělí do šesti stupňů, které na sebe navazují teoretickou výukou i praktickou zkušeností v oblasti služby, budování bratrského společenství a vnitřního vztahu s Bohem.⁹¹ První tři roky jsou zaměřeny na zrání a růst účastníka v základních křesťanských postojích, věroučných základech a vnitřním uzdravení, na němž aktivně spolupracuje. Následující dva roky jsou uvedením do služby s teoretickým základem a praxí pod vedením zkušených laiků a kleriků ze ŠKŽAE. Poslední rok na ŠKŽAE účastníka uvádí do hlubšího vztahu s Bohem⁹² za pomoci kontemplace a vnitřní modlitby praktikované církevními učiteli.

První rok ŠKŽAE začíná kérygmatickými tématy neboť „*všechny stránky Ježíšova pozemského působení jsou složkami jeho evangelizační činnosti, ať již to je samo jeho vtělení, zázraky, vyučování, povolání učedníků, rozeslání apoštolů, či jeho kříž a zmrtvýchvstání.*“⁹³ Na základě biblických osobností praotce Abraháma, krále Davida a sv. Marie, tak účastníci školy lépe pochopí a poznají osobnost Krista a jeho učedníka. Celý rok provází nového účastníka sedm kérygmatických témat.

Ústřední postavení kérygmatu s sebou nese určité charakteristiky, které jsou dnes nezbytné v každém prostředí. Je nutné, aby hlásání vyjadřovalo spásonosnou Boží lásku, jež předchází morálním či náboženským závazkům, aby nevnucovalo pravdu a odvolávalo se na svobodu, aby bylo nositelem radosti, povzbuzení, vitality a aby mělo harmonickou úplnost, která neredukuje kázání na pár poučení, jež jsou spíše filozofická než evangelní. Od hlasatele evangelia to vyžaduje, aby měl určité dispozice, které napomáhají lepšímu přijetí zvěsti: vstřícnost, otevřenost dialogu, trpělivost, srdečnou přívětivost, která neodsuzuje.⁹⁴

Témata se *opakují v jednotlivých víkendových i letním sekání.*⁹⁵ Setkání připravují účastníky k přijetí radostné zvěsti působící v srdci a životě lidí obrácení a osobní rozhodnutí pro Ježíše Krista, Pána a Spasitele. Připravují pro křest

⁹¹ Srov. ŠKŽAE, *O škole* [online], dostupné z: <http://www.skolamarie.cz/homepage/stranka/o-skole>

⁹² Srov. ŠKŽAE, *Program Szkoły*. [online], dostupné z: <http://www.szkolazycia.info/pl/szkola/naszprogram>

⁹³ EN 4.

⁹⁴ Srov. EG 165.

⁹⁵ Srov. LEŠKOVÁ, L., *Statut ŠKŽAE*, s. 1.

a eucharistii a konkretizují se v přijetí a uskutečňování nového života podle Ducha.⁹⁶ O víkendech se obměňují osobnosti poukazující na Krista a jeho spásonosné dílo pro každého člověka. Jelikož „na počátku křesťanského života není určité etické rozhodnutí nebo nějaká velká idea, nýbrž setkání s událostí, s Osobou, která otevírá před životem nový obzor a dává mu rozhodující zaměření.“⁹⁷ Jak říká emeritní papež Benedikt XVI.: „Lásku si nelze zasloužit, je to vždy dar.“⁹⁸

Sedm tematických okruhů je kerygmaticky rozděleno na:

1. Láska Boha k člověku; „*Misie mají pouze jeden cíl, totiž sloužit člověku tím, že mu zjeví lásku Boží, která se ukázala v Ježíši Kristu.*“⁹⁹ Přesto platí pravidlo, že hlásání musí vyplývat z postoje lásky a úcty vůči posluchači, v konkrétní a okolnostem přizpůsobené řeči, které posluchač rozumí srdcem i myslí.¹⁰⁰

2. Hřích největší zlo svazující člověka; Církev sice spojuje lidské osvobození se spásou v Ježíši Kristu, ale nikdy oba pojmy neztotožňuje, jelikož od zla je třeba člověka nejdříve osvobodit, aby mohl autenticky prožívat spásu.¹⁰¹

3. Konkrétní hřích a jeho podoby; „*Předmětem hlásání radostné zvěsti je Kristus ukřižovaný, mrtvý a zmrtvýchvstalý: jím se uskutečňuje plné a pravé osvobození od zlého, od hříchu a od smrti; v něm daruje Bůh "nový život", božský a věčný život. To je ta "dobrá zvěst", která proměňuje člověka a dějiny lidstva*“¹⁰²

4. Obrácení a víra; Začíná uvedením do tajemství Boží lásky, která volá k osobnímu vztahu ke Kristu a otvírá cestu k obrácení. Víra vyrůstá z hlásání. Každé církevní společenství začíná a žije z osobní odpovědi vírou na tuto radostnou zvěst každého jednotlivého věřícího.¹⁰³

5. Přijetí Ježíše Krista za Pána a Spasitele do svého života; „*Hlásání Krista a svědectví o něm nenarušuje svobodu, jestliže se při něm dbá na respektování svědomí. Víra vyžaduje svobodný souhlas člověka. Musí však být nabídnuta, protože všichni lidé mají právo poznat celé bohatství Kristova tajemství*“¹⁰⁴ Podstatným

⁹⁶ Srov. ChL 33.

⁹⁷ DCE 1.

⁹⁸ Srov. SS 35.

⁹⁹ RM 2.

¹⁰⁰ Srov. RM 44.

¹⁰¹ Srov. EN 35.

¹⁰² EN 35.

¹⁰³ Srov. EN 35.

¹⁰⁴ RM 8.

prvkem přijetí je spása v Ježíši Kristu. Spása je velký Boží dar a neznamená jen osvobození ode všeho, co člověka trápí a utlačuje, nýbrž přináší především osvobození od hříchu a od zlého ducha. Přináší i radost z toho, že my známe Boha a on zná nás, že ho vidíme a necháme se jím vést. Toto vše začalo za Kristova života.¹⁰⁵

Ve škole se často opakuje: „Udělej jeden krok k Bohu a On jich k tobě udělá tisíc“, jak potvrzují slova papeže Františka: „*Kdo riskuje, nebude Pánem zklamán, a kdo učiní malý krůček směrem k Ježíši, objeví, že On už na jeho příchod čekal s otevřenou náručí.*“¹⁰⁶

6. Dar Ducha svatého pro život z evangelia; „*Království je založeno na požadavku změnit vztahy mezi lidmi, což se uskutečňuje tím, že se učí mít se navzájem rádi, odpouštět si a vzájemně si sloužit,*“¹⁰⁷ k čemuž vede Duch Kristův.

- 7. Prvky křesťanského života;**
- 1 Osobní modlitba
 - 2 Písmo svaté
 - 3 Svátosti
 - 4 Křesťanské společenství
 - 5 Panna Maria¹⁰⁸

Druhý rok ŠKŽAE je rokem zaměřeným na učednictví. „*Základním postojem učedníka je vždycky bdělost jako ochotná pozornost vůči Božímu hlasu. Nejde však pouze o to, abychom věděli, co Bůh chce od každého z nás v různých životních situacích. Je třeba splnit, co Bůh chce.*“¹⁰⁹ Tři víkendy v druhém roce jsou proto zaměřeny v přednáškách na učednictví, práci a rodinu¹¹⁰ v křesťanském a biblickém pojetí. Všechny oblasti života laiků jsou zahrnuty do dobrého Božího plánu.¹¹¹

Třetí rok studia je rokem zaměřeným na vnitřní uzdravení a zakončuje tříleté období formace učedníka skrze přijímání teoretických základů a zakoušení živého

¹⁰⁵ Srov. EN 9.

¹⁰⁶ EG 3.

¹⁰⁷ RM 16.

¹⁰⁸ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 60.

¹⁰⁹ ChL 58.

¹¹⁰ Srov. ŠKŽAE, *Program Szkoły*. [online], dostupné z: <http://www.szkolazycia.info/pl/szkola/naszprogram>

¹¹¹ Srov. ChL 56.

společenství.¹¹² Postupuje se podle Pravidel k rozlišování duchů podle Ignáce z Loyoly. Střídání útěch a neútěch v duchovním životě nás má vést k prozřetelné připravenosti čerpat v období útěchy, aby období neútěchy nemělo na duši tak silný vliv.¹¹³ Následující čtvrtý a pátý rok je úvodním rokem dvouleté formace a konkrétně uvádí účastníky do témat zaměřených na službu.¹¹⁴ „*Duchovní formace musí zaujímat přední místo v životě každého člověka, který je povolán, aby stále rostl v důvěrném spojení s Ježíšem Kristem, v souladu s Otcovou vůlí, v oddanosti bratřím s láskou a spravedlností.*“¹¹⁵ Na letních školách jsou účastníci vysíláni evangelizovat ve městech osobním svědectvím i slovem. Jak vyzývá církevní dokument *Evangelii nuntiandy* přišel čas nasadit všechny církevní síly pro novou evangelizaci a pro misie ad gentes. Nikdo, kdo věří v Krista, nemůže se vyhnout této nejvyšší povinnosti hlásat Krista všem národům, chce-li být autentickým učedníkem Kristovým.¹¹⁶

Šestý rok v praktické službě témata služby v církvi prohlubuje, aby nakonec v šestém roce účastníka školy dovedl k vrcholu kontempace a osobního vztahu s Bohem¹¹⁷ na podkladě velikánů a učitelů církve, jako jsou sv. Terezie z Avily, sv. Terezička z Lisieux, sv. František z Assisi, sv. Benedikt, Serafin Sarowský atd.¹¹⁸

Evangelizace na ŠKŽAE obsahuje i hlásání naděje ve splnění Božích zaslíbení, jichž se nám od Boha dostalo skrze novou úmluvu v Ježíši Kristu. Hlásání Boží lásky k nám a naší k němu, hlásání bratrské lásky mezi všemi lidmi, hlásání, že je možné dávat, odpouštět, zapírat se a pomáhat bratřím. To jsou podstatné prvky formace učedníka. Protože tato láska, jež vychází z lásky Boží, je jádrem evangelia, znamená to ovšem také hlásat tajemství zla a aktivně hledat dobro. Evangelizace obsahuje kázání vždy naléhavé – jak je nutné hledat samého Boha, hlavně v modlitbě klanění a díkůvzdání, ale též ve společenství s oním viditelným znamením setkání s Bohem, jímž je Kristova církev¹¹⁹ ŠKŽAE učí, jak prvky křesťanského života žít v konkrétních životních situacích.¹²⁰

¹¹² Srov. LEŠKOVÁ, L., *Statut ŠKŽAE*, s. 3.

¹¹³ Srov. IGNÁC Z LOYOLY, *Pravidla pro rozlišování duchů*, s. 61.

¹¹⁴ Srov. LEŠKOVÁ, L., *Statut ŠKŽAE*, s. 4.

¹¹⁵ ChL 60.

¹¹⁶ Srov. RM 3.

¹¹⁷ Srov. LEŠKOVÁ, L., *Statut ŠKŽAE*, s. 4.

¹¹⁸ Srov. ŠKŽAE, *O škole* [online], dostupné z: <http://www.skolamarie.cz/homepage/stranka/o-skole>

¹¹⁹ Srov. EN 28.

¹²⁰ Srov. ŠKŽAE, *O škole* [online], dostupné z: <http://www.skolamarie.cz/homepage/stranka/o-skole>

2.3 Díla školy

ŠKŽAE nezůstala pouze u svého konceptu, který s postupem času a potřebami církve aktualizuje. Ve svém pohledu na církev i svět s jejich potřebami začala škola postupně produkovat svá díla odpovídající na současné potřeby. Díla ŠKŽAE se dotýkají všech dimenzí lidského života po stránce bio – psycho – spirito – sociální.¹²¹ Škola chce předávat a formovat svými díly člověka k plnosti křesťanského života ve společnosti i v církvi.

2.3.1 Rehabilitační centra

Duch Páně je nade mnou; proto mě pomazal, abych přinesl chudým evangelium (Lk 4, 43). Mezi prioritní potřebné patří tzv. chudí čtvrtého světa, neboli lidé marginalizovaní světem na okraj společnosti. Víra pomáhá odhalit jedinečnost každého člověka i toho, který svoji důstojnost pošlapal.¹²² Takoví lidé se řadí k nejubožejším dnešní doby. „*Ježíš – jak sám prohlašuje, byl seslán Bohem Otcem na svět: hlásat od města k městu a hlavně těm nejubožejším – poněvadž právě ti často nejochotněji naslouchají – splnění slibu a úmluvy, kterou sám Bůh nabídl svému lidu.*“¹²³ Dnes jsou jimi narkomani, prostitutky, alkoholici, gambleři aj.

V láskyplném a velkodušném přijetí každého lidského života, zvláště jedná-li se o slabé nebo nemocné, spatřuje zvláště dnes církev základní moment svého poslání, které je třeba o to více uskutečňovat, že stále více začíná převládat kultura smrti. Jak ji pojmenoval sv. Jan Pavel II. Avšak církev je pevně přesvědčena, že lidský život, i slabý a trpící, je vždycky velkolepým darem Boží dobroty. Proti pesimismu a slepému egoismu, které zatemňují svět, stojí církev na straně života; v každém lidském životě odhaluje záři onoho ano, onoho amen, jímž je Kristus sám¹²⁴

Pod ŠKŽAE vznikla rehabilitační centra pro závislé osoby, jako odpověď na volání doby a současné generace, která si často neví rady s lidmi na okraji společnosti.

¹²¹ Srov. ŠKŽAE, *dziela szkoły* [online], dostupné z: <http://www.szkolazycia.info/ru/dziea>

¹²² Srov. LF 53.

¹²³ EN 4.

¹²⁴ Srov. ChL 38.

„Je nezbytné věnovat pozornost a být nablízku novým formám chudoby a slabosti, ve kterých máme rozpoznávat trpícího Krista, i když nám to zdánlivě nepřináší hmatatelné a bezprostřední výhody: jde o bezdomovce, narkomany, utečence, domorodé národy, staré a stále více opuštěné lidi a tak dále. Zvláštní výzvu pro mne představují migranti, protože jsem pastýřem církve bez hranic, která se cítí být matkou všech.“¹²⁵

ŠKŽAE skrze rehabilitační centra a církve v ní se chová jako matka ke svým synům a dcerám i ve chvílích bolesti, neboť *„láska dává nadšení a základ pro účinnou solidaritu, otevřenou všem lidským potřebám.“¹²⁶* Centra rehabilitace pod ŠKŽAE se dělí na mužská a ženská a jsou zbudována na Ukrajině, v Polsku a Litvě.

Rehabilitační program prochází obdobím více jak jednoho roku a skládá se ze čtyř fází:

1. fáze (2 týdny)
 - etapa motivace
2. fáze (1. – 3. měsíc)
 - etapa sebepoznání a komunikace s Bohem a lidmi
3. fáze (2. – 3. měsíc)
 - etapa duchovního růstu a vnitřní stability
4. fáze (3. – 6. měsíc)
 - etapa růstu v nezávislosti a upevnění vztahu s Bohem

Do programu můžou vstoupit muži či ženy v oddělených centrech ve věku 18 – 65 let bez ohledu na vyznání a sociální stav. Podmínkou je snaha zbavit se závislosti a změnit svůj život, lékařská prohlídka, vyšetření krve a rentgen. V denním rozvrhu jsou zařazeny modlitba, plánování dne, meditace, práce s Biblií, zkoumání pocitů a emocí, zpytování svědomí, rozhovory během dne, práce a volný čas na odpočinek. Všední dny se liší od víkendu. V neděli jde každý účastník léčby do své církve na bohoslužbu a probíhají společné modlitby chval, uctívání a klanění se Bohu.¹²⁷

¹²⁵ EG 210.

¹²⁶ ChL 41.

¹²⁷ Srov. ŠKŽAE, *Центр соціальної допомоги «Ісуса Агнця Божого» : Діла* [online], dostupné z: <http://www.szkolazycia.info/ua/dziea/repcentra/54-infopcentrak/777-2015-01-03-18-15-26>

Zásadním krokem k uzdravení a změně života je u rehabilitantů setkání a přijetí Boha do svého života¹²⁸. Není to přímo nutností, ale významným prvkem procesu léčby v Rehabilitačních centrech.

Po dokončení programu mají rehabilitanti možnost se zařadit do farností a poboček pod některou ze ŠKŽAE a stát se tak svědky Boží pomoci a působení. „Šířitelé evangelia tedy mají být především strůjci odpuštění, odborníci na smíření, experti milosrdenství.“¹²⁹

Po dlouhodobém rehabilitačním procesu a doporučení vedoucích můžou vybraní rehabilitanti nastoupit na misijní Rok pro Ježíše a pokračovat v započatém komunitním způsobu života v běžných farnostech pod vedením duchovního správce a týmového života. Rehabilitanti tak nacházejí smysluplnost svého života a jsou užiteční i ve výchově lidí vstupujících do léčebného procesu.¹³⁰

2.3.2 Společenství sester Marie v Duchu svatém

„Nemohu se chlubit tím, že kážu evangelium; nemohu jinak, běda mně, kdybych nekázal.“ (1 Kor 9,16)

Nově založená a papežem schválená ženská kongregace třetího řádu sv. Františka, spadající pod ŠKŽAE nese název Společenství sester v Duchu svatém. Společenství je odděleno čistě pro evangelizaci¹³¹ pod ŠKŽAE.

Sestry v současné době čítají pět osob. Svým příkladem a pracovní horlivostí se tyto zasvěcené ženy, které zůstávají svobodné a které svůj život zasvětily lásce k Bohu a k bližním, zvláště těm nejchudším, staly nepostradatelným znamením evangelia.¹³² Spiritualita vychází z charismatu evangelijního zápalu sv. Pavla a chudoby pro evangelium sv. Františka z Assisi. Kongregace je birituální¹³³ a ekumenická. Do kongregace vstupují sestry římského i řeckého obřadu.

¹²⁸ Srov. *Dvanáct kroků a dvanáct tradic*, s. 180.

¹²⁹ Bůh je mocnější a silnější než všechno [online], dostupné z: <http://radiovaticana.cz/clanek.php4?id=22845>

¹³⁰ Srov. *Dvanáct kroků a dvanáct tradic*, s. 182.

¹³¹ Srov. ŠKŽAE, Евеліна. Спільнота Сестер Марії в Святому Дусі : *Діла* [online], dostupné z: <http://www.szkolazycia.info/ua/dziea/siostry-maryi-w-uchu-witym>

¹³² Srov. RM 70.

¹³³ Srov. ŠKŽAE, Евеліна. Спільнота Сестер Марії в Святому Дусі : *Діла* [online], dostupné z: <http://www.szkolazycia.info/ua/dziea/siostry-maryi-w-uchu-witym>

Misionářky, které zasvětili celý svůj život svědectví o Zmrtvýchvstalém mezi národy, nemají se nechat zastrašit pochybnostmi, nepochopením, odmítnutím a pronásledováním. Mají oživovat milost svého obzvláštního charismatu, vydat se s novou odvahou opět na cestu a přitom v duchu víry a poslušnosti a ve spojení se svými pastýři zaujímat nejnižší a nejtěžší místa.¹³⁴

Jelikož jsou sestry odděleny pro evangelizaci, spadá do jejich služby každé z děl, tedy i spolupráce na všech dílech ŠKŽAE. Sestry v létě i přes rok slouží na mládežnických rekolekčních akcích Oasis, přes rok vedou a podílí se na Alfa kurzech, biblických společenství, víkendových i letních setkání ŠKŽAE, ale také vypomáhají s rehabilitací a formací závislých osob v rehabilitačních centrech. Specifikem a ojedinělým charismatem sester Marie v Duchu Svatém je pouliční evangelizace,¹³⁵ ale i evangelizace po domech spojená i s oslovováním všech lidí, s nimiž sestry přijdou do kontaktu.

2.3.3 Oasis

Původní myšlenka duchovní práce s mládeží vychází z díla „*Božího služebníka P. Františka Blachnického zakladatele Oázy hnutí Světlo-život z roku 1954.*“¹³⁶ Oasisy navazují na systém a princip Oázy (patnáctidenní a kratší exerciční křesťanská formační setkání), avšak současná podoba je aktualizovaná pro tuto dobu a mládež postmoderní doby s jejími specifiky. Jelikož církev má mnoho co říci mladým lidem a mladí lidé mají mnoho co říci církvi, musí být tento vzájemný dialog velmi upřímný, jasný a odvážný, aby podporoval setkání generací a vzájemnou komunikaci mezi nimi a stával se pro církev i společnost zdrojem bohatství a mladosti.¹³⁷

První náznaky nového hnutí rodícího se na Ukrajině z Oáz byl v letech 1996 v Krasilově pod vedením P. Piotra Kurkiewicze, OFM Cap. a následně pod ŠKŽAE. Od roku 1996 měly Oasisy různé duchovní vůdce z řad kapucínských bratří br. Matthew Stybursky OFM Cap., br. Zbigniew Savchuk OFM Cap., br. Alexander Mohyl'nyy OFM Cap., br. Serhiy Kippa OFM Cap. Oficiální schválení a ustanovení

¹³⁴ Srov. RM 66.

¹³⁵ Srov. ŠKŽAE, Евеліна. Спільнота Сестер Марії в Святому Дусі: Діла [online], dostupné z: <http://www.szkolazycia.info/ua/dziea/siostry-maryi-w-duchu-witym>

¹³⁶ Oáza Choreb, *O hnutí* [online], dostupné z: <http://choreb.minorite.cz/podstata/>

¹³⁷ Srov. ChL 46.

názvu i celého nového hnutí Oasis započalo v říjnu 2011 v Krasilově na Ukrajině,¹³⁸ při srazu Koinonie (sekání lídrů) ŠKŽAE.

Metodicky jsou setkání vedena mezinárodní ŠKŽAE z Ukrajiny z krasilovské centrály školy. Celý koncept je sestaven do čtyřletého cyklu A, B, C, D. Oasis navazuje na formaci ŠKŽAE a přejal i tři víkendová (kvartální) a jedno letní týdenní setkání. Oasis po vzoru ŠKŽAE je upravená pro náctiletou mládež ve věku od třinácti let do osmnáctého roku života.¹³⁹ Přestože je škola dílem katolické církve, můžou se setkání účastnit i mladí lidé z jiných církví a denominací a dokonce i jiných náboženství.

Formace čtyřletého cyklu je rozdělena na dozrávání na úrovni lidské (objevení životních a morálních hodnot, a nalezení ceny života ve společnosti) a křesťanské (duchovní zrání a hodnoty, smysl a hodnota Božích přikázání, objevení hloubky významu svátostí a následný život v křesťanském společenství). Kreativní činnosti napomáhají rozvoji osobních schopností a dovedností mladých lidí. K seminářům a kurzům Oasis patří: umění, hra na hudební nástroje, tanec, herectví, etiketa, fotografování, sport, žurnalistika, workshopy vaření, zdravotní věda aj. Kurzy jsou stále aktualizovány dle možností a nabídky.¹⁴⁰ Základní smysl Oasis je položit duchovní základy, psychologický růst a morálně tvůrčí formaci generaci současné mládeže.

Poslání Oasis je formovat generaci křesťanské mládeže a vychovávat ji k zralosti, rozpoznání a přijetí osobního povolání ať ve světě (manželství) či duchovního (zasvěcený život) na základě křestního slibu a jeho aktualizace do praktického života. Období dospívání je rozhodujícím okamžikem mladého člověka pro nasměrování svého života. V poznání svého povolání se mladý člověk nachází a přijatou službou se následně rozvíjí a je přínosem pro církve i společnost.¹⁴¹

Přínosem do osobního života pro mládež jsou nové a hluboké vztahy s vrstevníky i vedoucími setkání, život ve společenství, formace a sdílení Božího slova, prohloubení či navázání vztahu s Bohem v modlitbě a její následná aplikace do osobního i společného života. Mladí se ve svém přirozeném prostředí a mezi vrstevníky učí sdílet svoji víru a čerpat ze svědectví druhých. Systematická katechetická formace je mladým lidem kompasem pro orientaci v životních

¹³⁸ Srov. ŠKŽAE, *Młodzież Oasis* [online], dostupné z: <http://www.szkolazycia.info/pl/oasis>

¹³⁹ Srov. ŠKŽAE, *OASIS* [online], dostupné z: <http://www.skolamarie.cz/homepage/stranka/oasis>

¹⁴⁰ Srov. ŠKŽAE, *OASIS* [online], dostupné z: <http://www.skolamarie.cz/homepage/stranka/oasis>

¹⁴¹ Srov. ChL 58.

situacích.¹⁴² Vše napomáhá postupnému nacházení vlastního smyslu života, povolání a postupné schopnosti přijímat zodpovědnost za život svůj i blízkých.

2.3.4 Ordin

Obdoba ŠKŽAE pro řeholníky, řeholnice a kněze, kteří dali Bohu svůj život v zasvěcení, se nazývá Ordin. Ordin jsou pravidelné kongresy pro kněze a zasvěcené osoby v církvi. První sjezd se uskutečnil roku 1998 v Krasilově na Ukrajině. Systém a celá koncepce je napsána a vedena v podobném duchu jako škola pro laiky s větším důrazem na duchovní rozměr. Celá koncepce má pomáhat duchovním osobám dozrávat a čerpat v prostředí a společenství podobně zaměřených osob ve službě.¹⁴³ Celý systém je nastaven cíleně na spolupráci a vzájemnou inspiraci kněží a duchovně zasvěcených osob.

Jedním z hlavních cílů ŠKŽAE je formace a podpora zasvěcených osob. K těmto účelům slouží čtyř denní setkání duchovní obnovy pro zasvěcené osoby. Podobných setkání proběhlo již více jak třicet. Z významných osobností vedoucích tato setkání, zde byli O. Raniero Cantalamessa, papežský kazatel a O. Emanuel Cassanov, odpovědný za Obnovu v Duchu svatém ve Španělsku a za dílo Evangelizace 2000.¹⁴⁴ Sjezdy duchovních a zasvěcených osob slouží jako duchovní obnova a posila na cestě životem i ve službě.

2.3.5 Misijní škola Rok pro Ježíše

Roční misijní služba Kristu a církvi pod ŠKŽAE se nazývá Rok pro Ježíše. Církev má dnes velmi mnoho možností jak zvěstovat evangelium lidem dnešního světa. Významnou roli v hlásání evangelia hrají misionáři.¹⁴⁵ Laici, ale i osoby zasvěcené, které nabídnou Bohu svoji službu v životě misijního týmu, projdou tří měsíčním misijně evangelizačním kurzem Pavel¹⁴⁶ v Krasilově na Ukrajině. Laici

¹⁴² Srov. ChL 34.

¹⁴³ Srov. ŠKŽAE. *Historia Zjazdów* [online], dostupné z: <http://www.szkolazycia.info/pl/duchowiestwo/50-infozjazdy/221-historia-zjazdow>

¹⁴⁴ Srov. ŠKŽAE, *O ŠKOLE* [online], dostupné z: <http://www.skolamarie.cz/homepage/stranka/o-skole>

¹⁴⁵ Srov. RM 92.

¹⁴⁶ Srov. ŠKŽAE, *Zapraszamy do Szkoły Misyjnej!* [online], dostupné z: <http://www.szkolazycia.info/pl/szkola-misyjna/157-ms/562-zapraszamymisyjna>

procházející misijním kurzem se stávají společenstvím evangelizujícím i evangelizovaným a tím naplňují své poslání v církvi¹⁴⁷ Výuka je vedena jak kněžími, tak i zkušenými laiky a potvrzují tak slova papeže Františka „Laici se stávají učedníky misionáři a provádějí učedníky misionáře.“¹⁴⁸ Formace budoucích laických misionářů se skládá z vyučování teoretických základů apologetiky, biblistiky, teologie, pedagogiky, hereckých základů, atd.¹⁴⁹ Formace vychází z církevního dokumentu *Ad gentes* „...at' ochotně školí a podporují svou zkušeností ty, kdo se věnují misijní činnosti na čas.“¹⁵⁰

Druhou fází formace je praxe evangelizace na ulici a po domech, 5. – 12. denní misijní výjezd¹⁵¹ a široká škála evangelizačně pastoračních prvků ve farnosti (Alfa kurzy, malá biblická společenství, systematické tréninky nácviků hereckých prvků pro evangelizační scénky atd.)

Třetí duchovně formační fáze je se dvěma předchozími paralelní. „*Laičtí misionáři prožívají chvíle v adoraci, v modlitbě nad slovem v upřímném dialogu s Pánem. Bez osobní i společné modlitby povinnosti snadno ztrácejí smysl, oslabí nás únava i těžkosti a naše horlivost vyhasíná. Církev se nemůže obejít bez plic modlitby.*“¹⁵² Z uvedených důvodů je v misijních týmech povinná společná modlitba každý den.

Misionáři se učí a prohlubují duchovní život v osobní denní rozjímavé modlitbě s Božím slovem, adoraci nejsvětější svátosti, denní modlitbě církve, modlitbě chval, přímluvné modlitbě, modlitbě za uzdravení a osvobození podle Neala Lozano, modlitbě Taizé, růžence¹⁵³ různé druhy lidových pobožností, atd. „*Znamení zvláštního povolání je vidět na těch, kdo jsou obdařeni potřebným založením, mají žádoucí vlohy a nadání a také jsou ochotni věnovat se misijnímu dílu.*“¹⁵⁴

¹⁴⁷ Srov. ChL 36.

¹⁴⁸ Srov. EG 173.

¹⁴⁹ Srov. ŠKŽAE, *Zapraszamy do Szkoły Misyjnej!* [online], dostupné: <http://www.szkolazycia.info/pl/szkola-misyjna/157-ms/562-zapraszamymisyjna>

¹⁵⁰ AG 27.

¹⁵¹ Srov. ŠKŽAE, *Zapraszamy do Szkoły Misyjnej!* [online], dostupné: <http://www.szkolazycia.info/pl/szkola-misyjna/157-ms/562-zapraszamymisyjna>

¹⁵² EG 264.

¹⁵³ Srov. ŠKŽAE, *Zapraszamy do Szkoły Misyjnej!* [online], dostupné: <http://www.szkolazycia.info/pl/szkola-misyjna/157-ms/562-zapraszamymisyjna>

¹⁵⁴ AG 23.

Rok pro Ježíše je koncipován ekumenicky, tedy seminářem, vyučováním a praxí stejně jako i následnou službou v misijních farnostech spolu prochází misionáři různých křesťanských vyznání. Proces formace i modlitby probíhají společně.¹⁵⁵ Každou neděli však členové jednotlivých církví a denominací jdou na vlastní bohoslužby a zároveň je respektována rozdílnost věroučných základů a přístupu k praxi duchovního prožívání víry.

¹⁵⁵ Srov. LEŠKOVÁ, L., *Statut ŠKŽAE*, s. 1.

3 Rok pro Ježíše na Ostravsku v roce 2012

Na začátku prosince roku 2011 přijel do České republiky na pozvání zakladatel ŠKŽAE P. Piotr Kurkiewicz, OFM Cap. se dvěma misionáři¹⁵⁶ (Čech, Ukrajinka) z tříměsíčního kurzu Pavel. Jeho příjezd byl odpovědí na Boží výzvu v evangeliích „Jděte ke všem národům“ (Mt 28,19), a vyslání církvi, která nepřestává povzbuzovat mnoho nadšených laiků, neboť opouštějí bez váhání své životní prostředí, svou práci, zemi a vlast, aby alespoň na určitý čas odešli do misijních oblastí.¹⁵⁷ Cílem cesty byly dva adventně rekolekční víkendy pro Brněnskou farnost u sv. Janů (minoriti) a pražskou farnost sv. Josefa (kapucíni) a následné pověření mladých misionářů pracovat a žít devět měsíců ve farnosti,¹⁵⁸ která je přijme a dá možnost roznítit ve farním společenství oheň, jímž byli tito laici naplněni. Evangelizace dnes vybízí učinit nové kroky v přinášení radostné zvěsti dnešnímu člověku s novou misijní dynamikou.¹⁵⁹

V Brně se při prosincových adventních rekolekcích 2011 po rozhovoru s P. Robertem Mayerem OFM Conv. položily základy pro budoucí vznik Brněnské ŠKŽAE. V Praze bylo potvrzeno ubytování a budoucí devítiměsíční misijní působení pro laické misionáře v Ostravě – Přívoz farnost Paulínů a ve farnosti Hať na Hlučínsku,¹⁶⁰ kam následně přijela třetí misionářka z Polska.

Pro evangelizaci světa potřebujeme především evangelizátory. Proto musíme všichni, především křesťanské rodiny pociťovat zodpovědnost za probuzení a zrání specifík misijních povolání u kněží, řeholních osob i laiků. Musíme je podporovat všemi vhodnými prostředky, především nikdy nezanedbávat nejdůležitější prostředek, modlitbu¹⁶¹ Bůh je ten, kdo nám dal úplně všechno a to ve svém Synu.¹⁶² I jeden rok života ve službě církvi je Jeho darem v poslání.

¹⁵⁶ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 1.

¹⁵⁷ Srov. ChL 35.

¹⁵⁸ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 1.

¹⁵⁹ Srov. ChL 35.

¹⁶⁰ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 1.

¹⁶¹ ChL 35.

¹⁶² Srov. KODET, V., *Učednictví*, s. 20.

Farnost Hať

Farnost Hať s kostelem sv. Matouše leží na Hlučínsku při hranici s Polskem a patří k ní sousední farnost Darkovice s kostelem sv. Hedviky.¹⁶³ Ve farnosti Hať byl v době konání misie pod ŠKŽAE jejím administrátorem P. Mgr. Jan Svoboda děkanem v letech 1994 – 2015.¹⁶⁴ Farnost čítá okolo dvou a půl tisíc farníků v Hati a tisíc tři sta farníků v Darkovicích¹⁶⁵, což odpovídá počtu obyvatel obcí. Farnosti patří do tradičně katolicky laděné oblasti Hlučínska. Farnost je živou farností s mnohými křesťanskými společenstvími (ministranti, schóla, Kuřátka – schóla pro děti od čtyř let, manželská setkání, setkání mládeže, setkání maminek s dětmi, dramatický kroužek, biblická společenství scházející se po rodinách). Specifikum ve farnosti je nové centrum Archa zbudované z dotací a projektu EU,¹⁶⁶ které je využíváno většinou společenství.

Farnost Přívoz

Farnost Ostrava Přívoz s kostelem Neposkvrněného početí Panny Marie leží v městském obvodu Moravská Ostrava a od roku 1992 je prohlášeno za městskou památkovou zónu. Ve farnosti Přívoz byl v době konání misie pod ŠKŽAE jejím administrátorem Stepien Bogdan OSPPE 1996 – 2016. Farnost spadá pod správu řeholní komunity Paulínů v Ostravě.¹⁶⁷ Složení farníků v Přívoze je specifické, jelikož mnoho farníků není z Přívozu, ale dojíždí z jiných lokalit Ostravy. Ve farnosti funguje několik křesťanských společenství (společenství seniorů, společenství mužů, Net for God, společenství charismatické obnovy, společenství přímluvné modlitby) a působí zde i pastorační asistenti.¹⁶⁸

¹⁶³ Srov. ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST HAŤ, *Farní kostel v Hati* [online], dostupné z: <http://www.farnosthat.cz/o-farnosti/farni-kostel-v-hati/>

¹⁶⁴ Srov. ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST HAŤ, *Kněži* [online], dostupné z: <http://www.farnosthat.cz/o-farnosti/knezi/>

¹⁶⁵ Srov. ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST HAŤ, *Farní kostel v Hati* [online], dostupné z: <http://www.farnosthat.cz/o-farnosti/kostel-v-darkovicich/>

¹⁶⁶ Srov. ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST HAŤ, *O projektu* [online], dostupné z: <http://www.farnosthat.cz/cva-archa/o-projektu/>

¹⁶⁷ Srov. ŘÍMSKOKATOLICKÁ OSTRAVA-PŘÍVOZ [online], dostupné z: <http://privoz.farnost.cz/index.php/rady-a-kongregace>

¹⁶⁸ Srov. ŘÍMSKOKATOLICKÁ OSTRAVA-PŘÍVOZ [online], dostupné z: <http://privoz.farnost.cz/index.php/spolecenstvi>

3.1 Tým a jeho vnitřní budování

Misijní tým se začal vzdělávat a připravovat v Krasilově na Ukrajině. Formace probíhala v tří měsíčním kurzu sv. Pavla. Do tří měsíční doby kurzu je zahrnut deset dní trvající výjezd do Zakarpatí na východě Ukrajiny.¹⁶⁹ Formace obsahovala teoretickou i praktickou část přípravy na vyslání misionářů do předem smluvených farností.

Specifikum českého misijního týmu byla služba a přebývání ve dvou farnostech na Ostravsku a Hlučínsku ve farnostech Přívoz a Hať. Tříčlenný tým byl tvořen jedním Čechem, Polkou a Ukrajinkou.¹⁷⁰ Polská misionářka se jako jediná z týmu učila českému jazyku v místě misie. Ukrajinská misionářka již před misí pobývala osm let v České republice, a tedy plynule ovládala český jazyk.

„Misionáři musí ze své strany uvažovat o závazku ke svatosti, kterou od nich vyžaduje dar jejich povolání, přitom se musí denně obnovovat v Duchu a současně doplňovat svoji doktrinální a pastorační formaci, aby se udržovala na dnešní úrovni. Misionář má být "kontemplativní v činnosti". Odpovědi na problémy nachází ve světle Božího slova a v osobní a společné modlitbě.“¹⁷¹

Základním a nosným prvkem celého misijního týmu bylo společné denní slavení eucharistie, jako nejsilnější moment dne¹⁷² a společná modlitba ráno a večer. Vždyť co misie potřebuje, se nejlépe pozná na kolenou¹⁷³ a v setkání s hlavním evangelizátorem, jímž je Duch svatý.

Tým konal pravidelné porady jednou za týden a obměňoval vedení každý měsíc. Jeden den v týdnu byl vyhrazen pro rekreaci a odpočinek¹⁷⁴ jako náhrada za neděli, v níž tým často sloužil.

¹⁶⁹ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 3.

¹⁷⁰ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 3.

¹⁷¹ RM 91.

¹⁷² Srov. CANTALAMESA, R., *Zpěv Ducha*, s. 334.

¹⁷³ Srov. BENEDIKT XVI. *Ježíš Nazaretský*, s. 242.

¹⁷⁴ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 3.

3.2 Služba laických misionářů

Misionáři ŠKŽAE ve farnostech, k nimž byli vysláni a přijati přinášeli službu ve filosofii evangelizovat budoucí evangelizátory, učit budoucí učitele a vychovávat budoucí vychovatele.¹⁷⁵ Vše s pohledem na cíl a tím je svatost pramenící z duchovního života s Kristem.¹⁷⁶

Služba vycházela z potřeb farního společenství. Na počátku služby byly koncepty a předložené možnosti misionářů duchovnímu správci a opačně sdílené očekávání a potřeby farářů¹⁷⁷ od misionářů.

První dva měsíce služby posloužily k mapování terénu, situace a sociálních vazeb ve farním společenství¹⁷⁸ daných farností. K seznámení se se situací a konkrétními lidmi přispěly stávající farní a obecní akce (tříkrálové koledování, koledování při vánočním stromu, výstavy z děl farníků atd.)

Následující tři měsíce patřily konkrétním činnostem v níže popsaných službách. Velký důraz misionáři kladli do osobních vztahů s farníky, lidmi s nimiž se setkávali a spolupracovníky.¹⁷⁹ Tato další fáze se vyznačovala budováním osobních vztahů.¹⁸⁰ Na poslední skupinu spolupracovníků si misionáři vyhradili zvláště intenzivní čas při společných přípravách a delegování úkolů. Velmi silným tmelícím a budujícím prvkem byly společné porady. Vše se neslo v cílevědomém duchu a přátelské atmosféře.

Misijní laický tým svoji evangelizaci rozvíjel i na poli běžných společenských setkání. Kde byl tým poslán, tam přinášel poselství evangelia a skrze svědectví a přátelské vztahy rozvíjel proces setby.¹⁸¹

¹⁷⁵ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 3 - 4.

¹⁷⁶ Srov. KODET, V., *Učednictví*, s. 58.

¹⁷⁷ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 4.

¹⁷⁸ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 4.

¹⁷⁹ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 4.

¹⁸⁰ Srov. SINGLEHURST, L., *Efektivní a citlivá evangelizace: proces setby, žně a uchování*, s. 89.

¹⁸¹ Srov. SINGLEHURST, L., *Efektivní a citlivá evangelizace: proces setby, žně a uchování*, s. 41.

3.2.1 Obnovy

Součástí misijního roku byly také jednorázové duchovní obnovy pro farnosti a křesťanská společenství. Obnovy proběhly ve farnostech Hať, Darkovice a Přívoz. V Hati se během jarních měsíců udály dva turnusy Alfa kurzů. Na Velehradě pro obnovu v Duchu svatém podle Sieverse proběhl týdenní zkrácený seminář pro účastníky z celé České republiky. Obnova pro dívky se uskutečnila v Jablůnkově a obnova pro olomoucké společenství pod Karmelitány na Svatém Kopečku u Olomouce. Součástí obnov a misijních úkolů bylo pořádat víkendová setkání ŠKŽAE v Ostravě, Praze a Brně.¹⁸² V Brně za podpory laických misionářů vznikla v roce 2012 pobočka školy.

Alfa kurz pro farnosti Hať a Darkovice

Alfa kurzy jsou známy díky své expanzitě. Jejich velkou úspěšnost dokazuje jejich průběh již ve sto šedesáti devíti zemích světa.¹⁸³ Ve farnosti Hať a Darkovice se uskutečnily na přání místního děkana P. Jana Svobody. Děkan vycházel ze zkušeností jiných farností a přál si, aby farní společenství zakusilo oživení a osobní dotek Boha v životě každého farníka. Aby bylo možné představit slovo – ať už tak, že se přečte nějaký úryvek z Písma, nebo se převypráví. Následně je možno připomenout zásadní poselství, kterým je osobní láska Boha, jenž se stal člověkem, vydal za nás sebe samého, žije a nabízí nám svou spásu a své přátelství. Někdy se vyjadřuje přímo, jindy osobním svědectvím, vyprávěním, gestem nebo způsobem, který může v konkrétní situaci vnuknout Duch svatý. Pokud se to zdá rozumné a jsou pro to podmínky, je dobré zakončit takové bratrské a misijní setkání krátkou modlitbou, která naváže na starosti, jež dotyčný vyjádřil. Tak zřetelněji pocítí, že byl vyslechnut a pochopen a že jeho situace byla svěřena do Božích rukou, a zakusí, že Boží slovo skutečně promlouvá do jeho života.¹⁸⁴

Svoji touhu předal otec děkan misionářům. Kurzy proběhly nakonec dva za sebou.¹⁸⁵ Účastníci kurzů dostali nový pohled a často i odpověď na své otázky víry.¹⁸⁶ Výjimečnost devítiměsíční misie zúžila tedy běžnou pauzu mezi dvěma běhy

¹⁸² Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 5.

¹⁸³ Srov. GUMBEL, N., *Otazníky života*, s. 9.

¹⁸⁴ Srov. EG 128.

¹⁸⁵ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 3.

¹⁸⁶ Srov. GUMBEL, N., *Otazníky života*, s. 90.

Alfa kurzů na minimum. Výsledek byl překvapivý, neboť účastníků v obou kurzech bylo kolem dvaceti pěti osob a celkově se na závěrečných večerů obou kurzů Alfa zúčastnilo přes sto lidí.¹⁸⁷ Potvrdilo se slovo papeže Františka z *Evangelii gaudium*, že všichni mají právo zaslechnout evangelium. Křesťané mají povinnost hlásat jej, aniž by někoho vylučovali – nikoli jako někdo, kdo ukládá nový závazek, nýbrž jako někdo, kdo sdílí radost, ukazuje krásné obzory a nabízí lákavou hostinu. Církev neroste proselytismem, nýbrž přitažlivostí.¹⁸⁸ Počty účastníků Alfa kurzů slovo papeže Františka potvrzovaly.

Obnova v Duchu svatém na Velehradě

Obnova v Duchu svatém na Velehradě byla specifická svojí délkou. Jednalo se o týdenní seminář Života v Duchu podle Sieverse ve zkrácené podobě. Tento týden sloužil k uvedení účastníků do živého vztahu s Bohem a pomohl jim přijmout do života křesťanskou praxi, která vychází ze zkušenosti s Božím Duchem a s Ježíšem Kristem. Účastníci si na základě svého křtu znovu uvědomují své povolání k učenictví a následné misii pro Ježíše v každodenním životě.

„Pravý misionář nikdy nepřestává být učedníkem a ví, že Ježíš jde s ním, mluví s ním, dýchá s ním, pracuje s ním. Cítí, že živý Ježíš je s ním uprostřed misijního úsilí. Pokud člověk neobjeví Ježíšovu přítomnost v samotném srdci misijního úsilí, rychle ztrácí nadšení i jistotu o tom, co sděluje, a přijde o sílu i zanícení. A člověk, který není přesvědčený, nadšený, jistý a zamilovaný, nepřesvědčí nikoho.“¹⁸⁹

Účastníci kurzů se obeznámili a přijali do svého praktického života výzvu žít svůj křest a jeho závazky v praktickém životě pod láskyplným vedením Ducha Božího.

Obnova farností ve farnostech Hat', Darkovice, Přívoz

Laičtí misionáři pořádali či byli pozváni pořádat duchovní obnovy pro farnosti. Obnovy se uskutečňovaly vždy ve spolupráci s místním ordinářem (knězem pro místní farnost). Specifičnost obnov byla v propojení přednáškových bloků

¹⁸⁷ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 5.

¹⁸⁸ Srov. EG 14.

¹⁸⁹ EG 266.

s modlitbami chval. Propojením praktických věcí z běžného života a věcí týkajících se věčnosti se účastníci dotýkali skutečností poznatelných vírou, skutečností které nás čekají.¹⁹⁰ Setkání oživovala osobní svědectví z evangelizačního působení misionářů. „Každá z obnov sebou nesla rozměr setkání účastníků při společném sdílení na předem dané téma. Celá setkání obnov se nesla v kerygmatickém duchu¹⁹¹ a radostné atmosféře, která vábí a uvádí do lásky k Bohu z rozhodnutí.¹⁹² Otázky byly koncipovány stylově tak, aby účastníky hlouběji vtahovaly do tématu a pomáhaly jim otvírat se Božimu působení v daném společenství.

Obnova pro dívky a pro olomoucké společenství

Obnova pro dívky v Jablůnkově byla specifická svým evangelizačním charakterem. Misionáři byli pozváni vydat svědectví mladým lidem o své cestě za Bohem a osobní odpovědi na Jeho pozvání do služby v církvi. Obnova pro Olomoucké společenství měla víkendový charakter¹⁹³ a provázela ji série přednášek s modlitbami chval a osobního ztišení.

ŠKŽAE Ostrava, Praha, Brno

Jako první Česká pobočka ŠKŽAE vznikla škola pod hradčanskými kapucíny v Praze. Druhá pobočka vznikla pod Paulíny v Ostravě a třetí pobočka ŠKŽAE vznikla v Brně pod minority.¹⁹⁴

Pražská pobočka v roce 2012 přišla o svého kněze, vzhledem k jeho vysokému věku, a tudíž pozastavila svoji činnost až do doby, kdy se záštity nad školou ujme jiný kněz. Naproti tomu vznikla ve stejném roce s přičiněním laických misionářů pobočka ŠKŽAE v Brně.¹⁹⁵ Ostravská škola působila toho roku v areálu ostravského biskupství.

¹⁹⁰ Srov. VELLA, E., *Duch svatý - pramen života*, s. 177.

¹⁹¹ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 6.

¹⁹² Srov. CANTALAMESA, R., *Zpěv Ducha*, s. 142.

¹⁹³ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 7.

¹⁹⁴ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 7.

¹⁹⁵ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 7.

3.2.2 Pouliční evangelizace

Pouliční evangelizace je fenomén pro katolickou spiritualitu méně užívaný a v tradičních oblastech téměř neznámý. Vyskytoval se v dřívějších staletích převážně u žebravých řádů. Pod ŠKŽAE však tato služba našla místo i u laických misionářů.

Papež František se o pouliční evangelizaci nepřímo zmiňuje v *Evangelii gaudium*.¹⁹⁶ A jak vyzývá svatý otec František „každý křesťan a každé společenství budou rozlišovat, jakou cestu od nich Pán žádá, nicméně všichni jsme pozváni přijmout toto povolání – vykročit z vlastního pohodlí a mít odvalu vydat se do všech periferií, které potřebují světlo evangelia.“¹⁹⁷ Služba v ostravských ulicích se vyznačovala osobními rozhovory s náhodně oslovenými lidmi. Opakovaně se potvrzovalo, že misionář vyslaný ke službě bratřím a sestrám se dokáže bez obav chopit iniciativy, vycházet vstříc, vyhledávat vzdálené, vycházet na křižovatky cest a zvat vyloučené. Prožívá neuhasitelnou touhu nabízet milosrdenství, které je plodem vlastní zkušenosti nekonečného Otcova milosrdenství a jeho moci. Dodejme si odvalu k větší iniciativě!¹⁹⁸ V rozhovoru docházelo k předání kerygmatického poselství.¹⁹⁹

Evangelizace, kterou potřebuje dnešní město je poselstvím jasného Božího slova přicházejícího v osobě Ježíše Krista. S ním se má osobně a důvěrně seznámit člověk dnešní doby. Současně potřebuje v Kristu spatřit pravé hodnoty, které probouzejí touhu k následování.²⁰⁰ Protože jak připomíná papež František „Kristova slova odhalují Boží tajemství, jeho úradky a zaslíbení, a právě proto mění srdce člověka a jeho úděl.“²⁰¹ Proto se poselství vyznačovalo potřebou osloveného

¹⁹⁶ „Potřebujeme vnímat město kontemplativním pohledem, totiž pohledem víry, která objevuje Boha, jenž přebývá v jeho domech, na jeho ulicích a náměstích. Boží přítomnost pak provází každé upřímné hledání jednotlivců i celých skupin, toužící nalézt oporu a smysl života. On žije mezi obyvateli a prosazuje solidaritu, bratrství, touhu po dobru, pravdě a spravedlnosti. Tato jeho přítomnost se nesmí stát umělým konstruktem, nýbrž musí být objevená, odhalována. Bůh se neskrývá těm, kteří ho hledají upřímným srdcem, třebaže tak činí tápavě, nepřesně a zmateně.“ EG 71.

¹⁹⁷ EG 20.

¹⁹⁸ EG 24.

¹⁹⁹ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 8.

²⁰⁰ Srov. EG 74.

²⁰¹ EN 11.

člověka.²⁰² Vznikal spontánní rozhovor o životě, víře a zájmech či bolestech a radostech osloveného člověka. Jakmile misionář poznal, co člověka v daný čas zajímá, co jím hýbe, použil k aplikaci kerygmatického poselství k danému tématu,²⁰³ aby bylo poselství oslovenému blízké a šité na míru.²⁰⁴

Oslovení lidé pak měli možnost popovídat si s misionářem a mohli přijmout modlitbu za své potřeby na místě či přijmout do svého života Ježíše Krista, jako Pána a Spasitele. Nutná byla „*svoboda a ochota osloveného člověka spolupracovat*“²⁰⁵ či chtít poznat Toho, o Němž jsme mluvili. K tomu nás vybízel i Benedikt XVI., abychom spolu s celou církví volali Marana tha! Přijď, Pane Ježíši.²⁰⁶ Následně byli pozváni do stávajících křesťanských společenství v Ostravě.

3.2.3 Aktivity ve farnostech

Smyslem pobytu laických misionářů ve farnostech bylo oživovat stávající aktivity farnosti a doplnit a získat farníky pro ty činnosti, které scházely, či byly málo rozvinuty. Dalším prioritním bodem bylo vychovávat následovníky,²⁰⁷ kteří v rámci farního společenství budou schopni převzít činnost po misionářích a dále je samostatně vést a rozvíjet ve spolupráci s místním ordinářem. Služba v Duchu svatém je specifická svojí přirozeností²⁰⁸ a často navazuje na dobrovolnou poslušnost vůči autoritě.

²⁰² „V každodenním životě obyvatelé často bojují o přežití a v tomto boji se ukrývá hluboký smysl existence, který v sobě obvykle zahrnuje i hluboký náboženský smysl. Musíme ho kontempletovat, abychom navázali dialog, podobně jako Pán se Samaritánkou u studny, kde hledala utišení své žízně“ EG 72.

²⁰³ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 8.

²⁰⁴ „Evangelizující společenství vstupuje svými skutky a projevy do každodenního života druhých, překonává vzdálenosti, poníží se až k pokoření, je-li to nutné, a přijímá lidský život, dotýká se trpícího Kristova těla v jeho lidu. Z evangelizátorů je cítit „pach ovcí“ a ony naslouchají jejich hlasu. Evangelizující společenství je tak připraveno doprovázet.“ EG 24.

²⁰⁵ PLIYA, J., *Moc Ježíšova jména: uzdravení, vysvobození a obrácení*, s. 67.

²⁰⁶ Srov. BENEDIKT XVI. *Ježíš Nazaretský*, s. 187.

²⁰⁷ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 9.

²⁰⁸ Srov. VELLA, E., *Duch svatý pramen života*, s. 205.

Biblická setkání

Velkým nosným prvkem ve farním společenství byla stávající Biblická setkání. Jednalo se o setkání po rodinách a v Centru volnočasových aktivit Archa v Hati a Darkovicích. Setkání vznikla z předchozího působení řádových sester²⁰⁹ bydlících na staré faře.

Papež František vyzývá „*Nenechme si ukrást evangelium!*“²¹⁰ Proto farníci jednou za čtrnáct dnů uspořádali setkání s rozjímáním evangelijního úryvku na následující neděli. Farníci se učili modlit srdcem, skrze biblické úryvky evangelií.²¹¹ K rozjímání byla použita „metoda sedmi kroků“, která je specifická svým dělením na části:

- 1 Úvodní krátká modlitba
- 2 Čtení vybraného textu nahlas
- 3 Čtení textu v tichu
- 4 Chvilky tiché četby a rozjímání
- 5 Vzájemné sdílení
- 6 Diskuse s následným shrnutím
- 7 Zakončení modlitbou²¹²

Otázkami moderátor povzbuzoval účastníky k ponoření se do textu Božího slova a nacházení odpovědí ve světle evangelia z následující neděle.²¹³ To vedlo k několika pozitivním dopadům na osobní i farní život. Kněží se setkali se svými farníky, poznávali jejich myšlení i duchovní zralost a získávali podněty pro nedělní kázání. Farníci měli možnost se setkat a sdílet své životy a prožít chvíle s přáteli a společně se zamyslet nad Božím slovem.²¹⁴

²⁰⁹ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 9.

²¹⁰ EG 97.

²¹¹ Srov. CANTALAMESA, R., *Zpěv Ducha*, s. 153.

²¹² Srov. *Metoda sedmi kroků* [online], dostupné z: <http://www.pastorace.cz/Tematicke-texty/Metoda-sedmi-kroku-Modlita-nad-Bibli-ve-spolecenstvi.html>

²¹³ „V Boží přítomnosti při klidné četbě textu je dobré se ptát například: „Pane, co říká tento text mně? Co chceš tímto poselstvím změnit v mém životě? Co mi v tomto textu vadí? Proč mne toto nezajímá? “ Anebo: „Co se mi líbí, co ve mně toto slovo podněcuje? Co mne přitahuje? Proč mne přitahuje?“ EG 153.

²¹⁴ „Nejlepší motivací k rozhodnutí hlásat evangelium je s láskou evangelium kontemplantovat, setrvávat nad jeho stránkami a číst je srdcem. Pokud k němu přistupujeme tímto způsobem, jeho krása v nás budí úžas a pokaždé nás znovu nadchne. Proto je důležité znovu si osvojit kontemplantivního ducha, který nám umožní denně objevovat, že jsme nositeli dobra, jež zlidšťuje a pomáhá vést nový život. Není nic lepšího, co bychom mohli druhým předat.“ EG 264.

Společné sdílení mělo i vnitřní dopad na účastníky setkání. Společenství spojené rozjímáním Božího slova lépe poznává Krista ve tváři druhých a tedy i mezi sebou vzájemně.²¹⁵

Setkání vždy vedla jedna rodina. Byl určen vedoucí moderátor. Moderátorem mohl být manžel nebo manželka. Zároveň se manželé a rodina stali hostiteli. Jednotlivá setkání se postupně střídala na různých místech,²¹⁶ aby si rodiny mohly vyzkoušet hostitelskou úlohu i moderaci.

Misionáři se účastnili společných aktivit Biblických setkání a obohatili setkání o další metody rozjímání Božího slova. Přispěli metodami textových a obrazných rozjímání. Přinesli zkušenost s rozjímáním zaměřujícím se na emoce či na rozumovou stránku osobnosti.²¹⁷

Biblická setkání vznikla i v komunitě Matky Terezy mezi lidmi bez domova. Došlo k tomu po postní obnově. Lidé bez přístřeší, kteří se účastnili obnovy, měli možnost přijmout svátosti a také se účastnit Biblického rozjímání.²¹⁸ Jelikož se tato aktivita dotkla v pozitivním smyslu několika účastníků, byl naplánován další termín a následně pravidelná setkání.

Ministranti

Setkání ministrantů mělo v době příchodu misionářů již své stálé místo ve farnosti. Misionáři přispěli k tomuto setkání svými aktivitami pro chlapce a spolupracovali s místními na doprovázení chlapců v přípravě služby u oltáře. K setkáním patřila příprava kvízů, her a teoretické formace podle knihy *Pueri Domini*.²¹⁹ Řada chlapců následně s misionáři spolupracovala na jiných akcích.

Exorcismus

Ve farnosti Ostrava Přívoz byl řeholní kněz a představený komunity Paulínů biskupem ustanoven za diecézního exorcistu. Ve své službě potřeboval tým, s nímž

²¹⁵ Srov. EG 91.

²¹⁶ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 10.

²¹⁷ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 11.

²¹⁸ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 11.

²¹⁹ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 11.

by spolupracoval ve službě modliteb za osvobození a exorcismech.²²⁰ Laici a tedy i misionáři vybaveni zkušenostmi a charismaty z přímluvné modlitby byli pozváni k jednotlivým případům. Přímluvná modlitba provázela celý proces osvobození, neboť sama nese ovoce pokoje a radosti.²²¹ Přínosem misionářů do modlitby bylo pět klíčů k osvobození²²² podle Neala Lozana. Zvláště v případech modliteb za ženy, byla velmi potřebná přítomnost ženy, případně misionářek. Při modlitbě šlo o to naklonit naše srdce k Bohu.²²³ V centru pozornosti nikdy nebyl démon, ale vždy Bůh a zvláštní pozornost byla věnována člověku a jeho problémům,²²⁴ které zpravidla bývají vstupní branou pro zlého ducha. Velký důraz je kladen na rozlišování myšlenkových pochodů.²²⁵ Exorcismus a modlitby za osvobození jakožto služba milosrdné lásky vůči bratřím a sestrám měla své nároky a postupy.

„V každém případě jsme v těchto okolnostech povoláni být lidskými nádobami, které dávají druhým napít. Někdy se nádoba mění na těžký kříž, ale právě na kříži se nám probodený Pán odevzdal jako pramen živé vody. Nenechme si ukrást naději!“²²⁶

Někdy i přes náročnost případu si tým pomohl přirozeným odlehčením skrze vhodný vtip či lidské popovídání pro odlehčení duchovní atmosféry.²²⁷ Velmi pomáhalo modlit se za člověka s nadějí, jako by byl již zdravý, v pohledu víry, kterým se na něj dívá Bůh.²²⁸

Na každý případ zvlášť se tým připravoval společnou konzultací a modlitbou.²²⁹ Neboť je to „forma modlitby, která nás zvlášť podněcuje k tomu, abychom se pustili do evangelizace, a motivuje nás k tomu, abychom usilovali o dobro druhých. Je to přímluvná modlitba.“²³⁰ Na ni se tým musel připravit. Jednalo-li se o formu přímluvné modlitby za osvobození, příprava byla podporována i modlitbou spolupracujícího společenství.

²²⁰ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 11.

²²¹ Srov. MACNUTT, F., *Služba uzdravování*, s. 184.

²²² Srov. LOZANO, N. *Vyslobodení: Sprievodca v službe vyslobodenia*, s. 51.

²²³ Srov. LACHMANOVÁ, K., *Sila přímluvné modlitby*, s. 72.

²²⁴ Srov. LOZANO, N. *Vyslobodení: Sprievodca v službe vyslobodenia*, s. 165.

²²⁵ Srov. IGNÁC Z LOYOLY, *Pravidla pro rozlišování duchů*, s. 65

²²⁶ EG 86.

²²⁷ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 12.

²²⁸ Srov. MACNUTT, F., *Služba uzdravování*, s. 199.

²²⁹ „Zde je pravé uzdravení, poněvadž tím postojem k druhým, který nám skutečně přináší uzdravení namísto nemoci, je mystické, kontemplativní bratrství, které dokáže vzhlížet k posvátné velikosti bližního, dovede objevovat Boha v každé lidské bytosti, umí snášet nesnáze společného života přilnutím k lásce Boží, dovede otevřít srdce božské lásce a usilovat o štěstí druhých, jako o ně usiluje jejich dobrý Otec.“ EG 92.

²³⁰ EG 281.

Pravé uzdravení se pozná, když člověk změní svůj život, začne žít životem modlitby, z Božího slova, ze svátostí a víra²³¹ se stane nosným pilířem jeho konání. Služba, v níž zapomíná člověk na sebe pro druhého je vysokou školou lásky.²³² Láska spojená s vírou v Boží všemohoucnost dává církvi moc osvobozovat zajaté.

Tříkrálová sbírka

Ve farnostech Hať a Přívoz Tříkrálová sbírka dopomohla k prvotnímu seznámení farnosti s misionáři mimo kostel a faru. Příchodem a vstupem do obydlí a tedy přirozeného prostředí obyvatel obce se misionáři seznámili i s lidmi, se kterými by běžně nepřišli do kontaktu. Koleda a vhodně vsazené kerygmatické slovo s pozvánkou na Alfa kurzy se staly prvotní preevangelizační činností v uvedených farních obcích.²³³

Jiná situace byla ve farnosti Ostrava-Přívoz, kde misionáři koledovali po ulicích a evangelizovali v pláštích tří králů. Návštěvou barů, hospod a heren ve vyhlášené Stodolní ulici oslovili velkou spoustu lidí.²³⁴ Tříkrálová sbírka se stala nenuceným prostředkem k setkání a přinesení slova naděje a lidského setkání. Celá sbírka byla provázena modlitbou a přímluvou za všechny oslovené lidi.

Večery chval

Novou činností a modlitbou pro farnosti Hať a Darkovice se staly Modlitby chval. Pravidelná měsíční setkání probíhala ve spolupráci s místními křesťanskými hudebníky. Misionáři své zkušenosti předávali formou dablované moderace vedení chval. Zkušený vedoucí si k sobě přibral asistenta a společně doprovázeli přítomné účastníky za doprovodu hudební skupiny či scholy.²³⁵ Vedoucí a hudebníci spolu komunikovali za pomoci předem smluvených signálů. Celá modlitba pomáhala společenství otevřít se Boží přítomnosti. Zvláštní zájem o tuto modlitbu projevila místní křesťanská mládež, která se i nejvíce zapojila do služby.

²³¹ Srov. PLIYA, J., *Moc Ježíšova jména: uzdravení, vysvobození a obrácení*, s. 75.

²³² Srov. LACHMANOVÁ, K., *Síla přímluvné modlitby*, s. 104.

²³³ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 12.

²³⁴ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 13.

²³⁵ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 13.

3.2.4 Vyučování náboženství

Jelikož ve farnosti Hať byla potřeba zaujmout a oslovit žáky ZŠ v 7. až 9. ročníku, ujali se této činnosti misionáři po žádosti místního duchovního P. Jana Svobody a ve spolupráci s místní katechetkou paní Mgr. Pavlou Štěpánovou.²³⁶ Služba²³⁷ misionářů byla inovativní v přístupech podání výuky formou dialogu a dynamik uvádějících do probíraných témat. Témata zadala katechetka na počátku a misionáři je zpracovali²³⁸ v týmovém provedení.

„Mladí lidé nás vyzývají k tomu, abychom vzbuzovali a prohlubovali svou naději, protože oni v sobě nosí nové nasměrování lidstva a otevírají nás budoucnosti, abychom nezůstali připoutáni k nostalgii po strukturách a zvyklostech, které v nynějším světě už nejsou nositelkami života.“²³⁹

Významnou změnou pro žáky bylo týdenní střídání výuky náboženství. Jeden týden se výuka odehrávala ve školní třídě (Výhody: tabule, zasedací pořádek, dostupnost po skončení výuky). Druhý týden se výuka přesunula do Centra volnočasových aktivit Archa.²⁴⁰ Víceúčelové centrum Archa mělo výhody sezení v kruhu, možnost dynamických aktivit pro velikost sálu a dostupnost materiálů k výuce.

Výuka začínala a končila modlitbou. Později se přidala modlitba formou chvály a hry na kytaru. Počátek teoretické části uvádělo zopakování předešlé látky formou dotazů misionářů na žáky. Navazovalo uvedení scénkou či jinou aktivitou vystihující téma. Samotná teoretická část byla předána v kratším časovém úseku a navazovala aktivita pro žáky (hra, soutěž, kvíz, apod.)²⁴¹ Žáci byli vedeni k vytváření společenství a uvědomění si vlastní zodpovědnosti za svoji víru a přístup k životu. *„Nenechme si ukrást společenství!“²⁴²* Žáci měli, po skončení náboženství v Centru volnočasových aktivit Archa, možnost pomoci s přípravou stolů a prostíráním na večerní Alfa kurzy, kterých se účastnilo nemálo jejich rodičů.

²³⁶ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 13.

²³⁷ Druhý vatikánský koncil připomíná „*At' laici, přichozí i domácí, učí ve školách, spravují časné záležitosti, spolupracují v záležitostech farních a diecézních a zavádějí a podporují různé formy laického apoštolátu, aby věřící mladých církví mohli co nejdříve převzít vlastní úlohu v životě církve.*“ AG 41.

²³⁸ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 13.

²³⁹ EG 108.

²⁴⁰ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 14.

²⁴¹ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 14.

²⁴² EG 92.

3.3 Přínos Roku pro Ježíše ve farnostech

Přínosem roku misijní služby ve farnostech Hať a Ostrava Přívoz byla podpora stávajících biblických společenství, příprava duchovních obnov a spolupráce s místními farníky, kteří podpořili následné misijní působení hnutí Zacheuš. Duchovní obnovy však obohatily i farnosti a společenství mimo ostravský region.

Podpora služeb ve farnosti Ostrava Přívoz a kérygmatické poselství pro ostravské ulice přispěly k osobním kontaktům s lidmi stojícími mimo církevní společenství. Duchovní doprovázení zájemců o svátosti a duchovní život se propojoval s přípravou a podporou poboček ŠKŽAE, na něž byli zájemci o svátostný život zváni a tím se dostávali do kontaktu s živým společenstvím církve i mimo farní společenství.

Podpora stávajících biblických společenství

Velkým přínosem pro farnost Hať bylo využití opuštěné staré fary po řádových sestrách hned po příjezdu. Tým laických misionářů taktéž navázal na práci sester a podporoval stávající Biblická setkání v rodinách a Centru volnočasových aktivit Archa. Vzniklo následné společenství, které sloužilo na kurzech Alfa²⁴³ a které se ujalo přípravy kurzů v následujících letech.

Přínos duchovních obnov

Obnovy, pořádané misionáři ve farnostech i společenstvích, daly účastníkům impuls k novému vztahu s Bohem. Mnozí přijali v modlitbě Ježíše Krista, jako svého osobního Pána prvně, a to i přes tradiční život v církvi od narození. Farníci se ujali vedení chval. Probuzení a nadšení místní katolické mládeže se udržel i následující roky po odchodu misionářů²⁴⁴ a Večery chval mládež sama organizovala.

²⁴³ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 14.

²⁴⁴ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 15.

Příprava pro následné misijní působení hnutí Zacheuš

Po misionářích pod ŠKŽAE do farnosti přišel druhý ročník misionářů, tentokrát pod hnutím Zacheuš, kteří navázali na dílo a činnosti misionářů končících v roce 2012.²⁴⁵ Následovaly další běhy Alfa kurzů ve farnosti a to za vedení místních farníků, kteří si kurzy sami prošli a spolupracovali při jejich zakládání. Kurzy Alfa pro nebývalý zájem dopomohly k vnitřní obnově a prohloubení vztahu k Bohu i církvi padesáti pravidelným účastníkům.²⁴⁶ Účastníci posledních večerí, byli pozváni, pak zakusili krásu křesťanské pohostinnosti a radost ze společného slavení.

Duchovní obnovy a podpora služeb ve farnosti Ostrava Přívoz

Pro ostravskou farnost byli misionáři pomocí při organizování duchovních akcí pro společenství z Olomouce, na obnově pro lidi bez domova u sester Matky Terezy, při modlitbách exorcismu a modlitbách za duchovní osvobození, pro spolupráci s pastoračními asistenty na farních akcích.²⁴⁷ Misionáři pomáhali místnímu duchovnímu správci s duchovním doprovázením laiků.

Kérygmatické poselství pro ostravské ulice

Ostravská služba byla specifická svojí pravidelnou službou evangelizace na ulici. Ta probíhala pravidelně každé pondělí a úterý. Osloveno bylo velmi mnoho lidí. Setkání a následné rozhovory pomáhaly lidem k novému navázání vztahu s Bohem v modlitbě přijetí Ježíše za Pána²⁴⁸ a také novému pohledu na církev, která má zájem o konkrétního člověka s jeho problémy i zájmy.²⁴⁹

²⁴⁵ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 15.

²⁴⁶ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 15.

²⁴⁷ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 15.

²⁴⁸ Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 15.

²⁴⁹ „Chceme-li být autentickými hlasateli evangelia, musíme si též pěstovat duchovní radost z toho, že zůstáváme nablízku životu lidí, a to až do té míry, že se to stane zdrojem svrchované radosti. Misijní poslání je vášeň pro Ježíše, avšak současně i vášeň pro jeho lid. Když setrváváme před ukřižovaným Ježíšem, vnímáme všechnu jeho lásku, jež nám dává důstojnost a sílu, ale zároveň, nejsme-li slepí, vnímáme též, že Ježíšův pohled se rozšiřuje a s velkou láskou a vřelostí se upírá ke všemu lidu. Tak chápeme, že on chce použít nás k tomu, aby se stále více přibližoval ke svému milovanému lidu. Bere nás z lidu a posílá nás k lidu“ EG 268.

Osobní duchovní doprovázení zájemců o svátosti a duchovní život

Specifickou činností misionářů bylo osobní duchovní doprovázení a společný čas trávený při přípravě zájemců ke svátostem neboť „*do plnosti dorůstáme tehdy, když boříme zdi a naše srdce se naplňuje tvářemi a jmény.*“²⁵⁰ Viny, které si zájemci nesli sebou a jež neuměli pojmenovat,²⁵¹ pomáhali misionáři v rozhovoru rozpoznat, uchopit a následně po zralé přípravě odevzdat skrze kněze ve svátosti smíření.

Přípravy a podpora poboček ŠKŽAE

Jelikož součástí misijního roku byla spolupráce s místními pobočkami ŠKŽAE, byla přítomnost laických misionářů velkým přínosem pro vznik Brněnské ŠKŽAE. Spoluzakladatelem Brněnské ŠKŽAE byl nyní již zesnulý P. Mgr. Robert Maria Mayer OFM Conv. První květnové víkendové setkání v roce 2012 mělo čtyři účastníky a tři laické misionáře. Brněnská škola v současné době čítá kolem devadesáti účastníků za víkend, včetně služebníků z celé České republiky. V roce 2012 fungovala i ostravská pobočka ŠKŽAE a pražská pobočka byla dočasně přerušena²⁵² pro ztrátu kněze z důvodů jeho stáří.

²⁵⁰ EG 274.

²⁵¹ Srov. BENEDIKT XVI. *Ježíš Nazaretský*, s. 53.

²⁵² Srov. ZIMČÍK, M., *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*, s. 16.

Závěr

Cílem práce bylo poukázat za pomoci syntetizující reflexe evangelizační činnosti Školy křesťanského života a evangelizace svaté Marie z Nazaretu, Matky církve na důležitost zapojení laiků v nové evangelizaci a misijní činnost katolické církve. Hlavní cíl byl ve světle církevních dokumentů charakterizovat obsah výzev církve k nové evangelizaci, představit ŠKŽAE a analyzovat působení jejího díla Rok pro Ježíše na Ostravsku v roce 2012. Analýza formačního hnutí ŠKŽAE v práci podařila naplnit rozbohem jednotlivých děl ŠKŽAE. Cíl se naplnil konkretizováním laické služby při mnohotvárné evangelizační činnosti ve farnostech a při duchovních programech pro účastníky akcí. Následné vyhodnocení Roku pro Ježíše na Ostravsku v roce 2012 poukazuje na rozmanitost a bohatství služby laických misionářů a přínos ve spolupráci s místními pastýři farních společenství. Cíl práce poukázal na výzvy ve vybraných církevních dokumentech a na důležitost zapojení laiků do Nové evangelizace. Formační hnutí ŠKŽAE představuje konkrétní odpověď na výzvy církevních dokumentů k nové evangelizaci laiků v katolické církvi.

Dokumentační metoda na základě dostupných materiálů z webových stránek ŠKŽAE v mé bakalářské práci umožnila zdokumentovat smysluplnost a důležitost celistvého přístupu misijní práce laiků. Výsledky prezentace ŠKŽAE rozšiřují pohled na možnosti přístupů v různorodosti k lidem hlásícím se k farnímu společenství i k lidem, kteří se k církvi nehlásí, ale jsou ochotni o svých pohledech na život, svět i duchovní věci hovořit.

Analýza ŠKŽAE a obsahová stránka bakalářské práce poukazují na smysluplnost a plodnost laické evangelizace pro farní společenství. Následná hlubší studie, by mohla navázat a prohloubit vědecký pohled na laickou misijní činnost ve farním společenství a shromáždit data o jednotlivých dílech evangelizace a pastorece pod ŠKŽAE. Shromážděný materiál je přínosem a inspirací pro službu laických misionářů nejen ve ŠKŽAE, ale použitelný pro službu laiků v domácích farních společenstvích. Obtíž při sepisování práce byla malá dostupnost materiálů o činnosti a celkové dokumentační činnosti ŠKŽAE, proto kromě dostupných zdrojů z webových stránek ŠKŽAE bylo nutné vytvořit další pramenné podklady, především Itinerář a pracovní podklad Statut ŠKŽAE od MUDr. Lucie Leškové. Přínos bakalářské práce nahlížím i v osobní rovině, neboť široká paleta služeb laika,

kterou čtenáři předkládám, mi připomíná velký potenciál a nástroje jak oslovit a získat přístup k člověku dnešní doby na poli nové evangelizace a misijní činnosti ve farnostech.

Anotace

Příjmení a jméno: ZIMČÍK, Milan

Instituce: Katedra pastorální a spirituální teologie CMTF UP v Olomouci

Název bakalářské práce: *Rok pro Ježíše pod Školou křesťanského života a evangelizace jako odpověď laiků k nové evangelizaci v ČR*

Vedoucí: PhDr. ThLic. Ing. Jaroslav Filka

Počet stran: 66

Počet příloh: 0

Počet titulů bibliografie: 49

Klíčová slova: Nová evangelizace
 Škola křesťanského života a evangelizace
 Farní misie v katolické církvi
 Poslání a služba laiků
 Formace laiků

Bakalářská práce na základě vybraných dokumentů katolické církve předkládá výzvy k evangelizační činnosti laiků. Podrobně se věnuje zdokumentování činnosti Školy křesťanského života a evangelizace svaté Marie z Nazaretu, Matky církve a představuje její jednotlivá díla se zvláštním zřetelem k roční službě laických misionářů na Ostravsku v roce 2012 s názvem Rok pro Ježíše. Předkládá rovněž působení laické misijní evangelizace pro farnosti Hať a Ostrava Přívoz.

Resumé

ZIMČÍK, Milan. Bakalářská práce

Cílem bakalářské práce bylo v analytické syntéze popsat ŠKŽAE a její jednotlivá díla v pohledu misijní činnosti laiků. Práce se zaměřuje na roční službu laických misionářů na Ostravsku v roce 2012 s názvem Rok pro Ježíše. Předkládá zhodnocení a přínos laické misijní evangelizace pro farnosti Hat' a Ostrava Přívoz.

Práce je rozčleněna do tří kapitol. První kapitola na vybraných dokumentech katolické církve ukazuje výzvy k evangelizační činnosti laiků na misii a výzvu hlásat evangelium jako úkol a poslání pro všechny laiky. Druhá kapitola práce představuje jednotlivá díla ŠKŽAE. Třetí kapitola přibližuje službu laických misionářů ve farnostech Hat', Ostrava Přívoz a související činnosti misijního působení v roce 2012.

Bakalářská práce prokázala, že pod vedením duchovních správců má služba laických misionářů velký význam pro farní společenství a nezanedbatelný je i její následný přínos. Formační hnutí ŠKŽAE v sobě snoubí stálou krásu tradice i nový oheň charismatu katolické církve.

Summary

ZIMČÍK, Milan. Bachelor thesis

The aim of this thesis was to describe the analytical synthesis ŠKŽAE and its individual works in the perspective of the laity missionary activity. The thesis focuses on the annual service of laity missionaries in Ostrava in 2012 called Year for Jesus. Moreover, this work presents an evaluation and contribution of the laity missionary evangelization for the parishes in Hat' and Ostrava Přívoz.

The work is divided into three chapters. The first chapter refers to the selected documents of the Catholic Church which show the challenges of laity evangelization mission and Gospel proclamation as a mission for all laity. The second chapter of ŠKŽAE introduces the movement's particular works. The third chapter outlines the service of laity missionaries happening in Hat' and Ostrava Přívoz parishes in 2012.

The bachelor thesis proved that serving as a laity missionary under the spiritual supervisor guidance is of a significant importance and means further contributions for the parish communities. Formation movement ŠKŽAE covers the constant beauty of the tradition as well as a new charismatic fire of the Catholic Church.

Bibliografie

- Bible, Písmo svaté Starého a Nového zákona: Český ekumenický překlad.* 13. vyd. (4. oprav. vyd.). Praha : Česká biblická společnost, 2007. 1388 s. ISBN 80-85810-55-7.
- BENEDIKT XVI. *Deus caritas est: encyklika nejvyššího pontifika Benedikta XVI. [biskupům, kněžím a jáhnům, Bohu zasvěceným osobám a všem věřícím laikům o křesťanské lásce.* 1. vyd. Překlad Ctirad Václav Pospíšil. Praha : Paulínky, 2006. 63 s. ISBN 80-86949-03-6.
- BENEDIKT XVI. *Ježíš Nazaretský.* 1. vyd. Brno : Barrister & Principal, 2013. 127 s. ISBN 978-80-87474-89-1.
- BENEDIKT XVI. *Ježíš Nazaretský.* 1. vyd. Brno : Barrister & Principal, 2011. 227 s. ISBN 978-80-87029-20-6.
- BENEDIKT XVI. *Ježíš Nazaretský.* 1. vyd. Brno : Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2007. 269 s. ISBN 978-80-87029-20-6.
- BENEDIKT XVI. *Encyklika Spe salvi papeže Benedikta XVI. o křesťanské naději.* 1. vyd. Praha : Paulínky, 2008. 63 s. ISBN 978-80-86949-41-3.
- CANTALAMESA, Raniero. *Zpěv Ducha : meditace na hymnus veni creator.* 1998. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 2001. 369 s. ISBN 80-71092-445-8.
- Dokumenty II. vatikánského koncilu.* 2. vyd. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakl. 2002. 603 s. ISBN 80-7192-467-9.
- DOMAŇSKI, Jerzy. *Myšlenky sv. Maxmiliána M. Kolbeho o Panně Marii.* 2. vyd. Olomouc : Matice cyrilometodějská, 2007. 158 s. ISBN 978-80-7266-261-6.
- Dvanáct kroků a dvanáct tradic.* New York, NY: Alcoholics Anonymous World Services, Inc., 2000. 183 s. ISBN 1-893007-04-9.
- GUMBEL, Nicky. *Otazníky života.* 4. dopl. vyd. Praha: KMS, 2013. 205 s. ISBN 978-80-86449-89-0.
- JAN PAVEL II. *Christifideles laici : posynodní apoštolský list.* 2. vyd. Praha : Zvon, 1996. 130 s. ISBN 80-7113-162-8.
- JAN PAVEL II. *Redemptoris missio: encyklika Jana Pavla II. ze 7. prosince 1990.* 1. vyd. Praha : Zvon, 1994. 104 s. ISBN 80-7113-101-6.

- JAN PAVEL II. *Rosarium virginis Mariae: apoštolský list*. 1. vyd. Praha : Sekretariát České biskupské konference, 2002. 37 s.
- KODET, Vojtěch. *Učednictví*. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakl., 2009. 91 s. ISBN 978-80-7195-353-1.
- LACHMANOVÁ, Kateřina. *Síla přímluvné modlitby*. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 2007. 125 s. ISBN 978-80-7195-174-2.
- LEŠKOVÁ, Lucia (ed.). *Statut ŠKŽAE*. Pracovní text základní informace o ŠKŽAE. 5 s. Depon. in: archiv Milan Zimčík, České Budějovice
- LOZANO, Neal. *Vyslobodení : sprievodca v službe vyslobodenia*. Bratislava : LÚČ, 2009. 232 s. ISBN 0014-2751.
- MACNUTT, Francis. *Služba uzdravování*. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakl., 2010. 328 s. ISBN 978-80-7195-356-2.
- FRANTIŠEK. *Evangelii Gaudium : apoštolská exhortace o hlásání evangelia současném světě*. 1. vyd. Praha : Paulínky, 2014. 183 s. ISBN 978-80-7450-118-0.
- FRANTIŠEK. *Lumen fidei : encyklika Světlo víry*. 1. vyd. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakl., 2013. 61 s. ISBN 978-80-7195-741-6.
- PAVEL VI. *Apoštolská exhortace hlásání evangelia : Evangelii nuntiandi z 8. prosince 1975*. 2. opr. vyd. Praha : Zvon, 1990. 75 s. ISBN 80-7113-026-5.
- PERINI, Piergiorgio. *Systém farních evangelizačních buněk : základní manuál*. 1. vyd. Dolany u Olomouce : Komunita Blahoslavenství, 2014. 197 s. ISBN 978-80-260-6344-5.
- PLIYA, Jean. *Moc Ježíšova jména : uzdravení, vysvobození a obrácení*. 1. vyd. Praha : Paulínky, 2010. 79 s. ISBN 978-80-86949-82-6.
- Prohlášení synodálních otců, č. 4: *L'Osservatore Romano*, 27. října 1974, s. 6
- RAHNER, Hugo. *Maria a církev*. vyd. 1. Olomouc: Velehrad, 1996. 83 s. Refugium Velehrad-Roma. ISBN 80-85966-06-9.
- SINGLEHURST, Laurence. *Efektivní a citlivá evangelizace: proces setby, žně a uchování*. 1. vyd. Praha : Samuel, Biblická práce pro děti, 2005. 126 s. ISBN 80-86849-10-4.
- SCARAMELLI, Giovanni B., Tomáš KEMPENSKÝ, Ignác z LOYOLY, a Giovanni BONA. *Pravidla pro rozlišování duchů : Nový zákon - Tomáš Kempenský - Ignác z Loyoly - Giovanni Bona*. 2. české vydání. Brno : Jiří Brauner - Kartuziánské nakl., 2015. 75 s. ISBN 978-80-87864-22-7.
- VELLA, Elias. *Duch svatý - pramen života*. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakl., 2006. 291 s. ISBN 80-7195-043-2.

ZIMČÍK, Milan (ed.). *Itinerář misijní Rok pro Ježíše roku pod ŠKŽAE*. Pracovní text formace a evangelizačního působení v rámci misí Rok pro Ježíše na Ostravsku v roce 2012. 60 s. Depon. in: archiv autora, České Budějovice

Elektronické zdroje

FRANTIŠEK, *Bůh je mocnější a silnější než všechno* [online], Vatikán : Česká sekce vatikánského rozhlasu, Aktual. 29. 11. 2015 [cit. 2016-3-3], dostupné na World Wide Web : <<http://radiovaticana.cz/clanek.php?id=22845>>.

Oáza Choreb, *O hnutí* [online], Aktual. Průběžně [cit. 2016-3-3], dostupné na World Wide Web : <<http://choreb.minorite.cz/podstata/>>.

ŠKŽAE, *O škole* [online], Aktual. Průběžně [cit. 2016-3-3], dostupné na World Wide Web : <<http://www.skolamarie.cz/homepage/stranka/o-skole>>.

ŠKŽAE, *OASIS* [online], Aktual. Průběžně [cit. 2016-3-3], dostupné na World Wide Web : <<http://www.skolamarie.cz/homepage/stranka/oasis>>.

ŠKŽAE, *Nie ręką ludzką* [online], Aktual. Průběžně [cit. 2016-3-3], dostupné na World Wide Web: <<http://www.szkolazycia.info/cz/szkola/historia>>.

ŠKŽAE, *Szkola na filiach stoi* [online], Aktual. Průběžně [cit. 2016-3-3], dostupné na World Wide Web : <<http://www.szkolazycia.info/pl/filie>>.

ŠKŽAE, *Program Szkoły*. [online], Aktual. Průběžně [cit. 2016-3-3], dostupné na World Wide Web : <<http://www.szkolazycia.info/pl/szkola/naszprogram>>.

ŠKŽAE, *dzieła szkoły* [online], Aktual. Průběžně [cit. 2016-3-3], dostupné na World Wide Web : <<http://www.szkolazycia.info/ru/dziea>>.

ŠKŽAE, *Центр соціальної допомоги «Ісуса Агнця Божого» : Діла* [online], Aktual. Průběžně [cit. 2016-3-3], dostupné na World Wide Web: <<http://www.szkolazycia.info/ua/dziea/repcentra/54-infocentrik/777-2015-01-03-18-15-26>>.

ŠKŽAE, Евеліна. Спільнота Сестер Марії в Святому Дусі : *Діла* [online], Aktual. Průběžně [cit. 2016-3-3], dostupné na World Wide Web: <<http://www.szkolazycia.info/ua/dziea/siostry-maryi-w-duchu-witym>>.

ŠKŽAE, *Młodzież Oasis* [online], Aktual. Průběžně [cit. 2016-3-3], dostupné na World Wide Web : <<http://www.szkolazycia.info/pl/oasis>>.

ŠKŽAE. *Historia Zjazdów* [online], Aktual. Průběžně [cit. 2016-3-3], dostupné na World Wide Web : <<http://www.szkolazycia.info/pl/duchowiestwo/50-i-infozjazdy/221-historia-zjazdow>>.

ŠKŽAE, *Zapraszamy do Szkoły Misyjnej!* [online], Aktual. Průběžně [cit. 2016-3-3], dostupné na World Wide Web : < <http://www.szkolazycia.info/pl/szkola-misyjna/157-ms/562-zapraszamymisyjna>>.

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST HAŤ, *Farní kostel v Hati* [online], Aktual. Průběžně [cit. 2016-3-3], dostupné na World Wide Web: <<http://www.farnosthat.cz/o-farnosti/farni-kostel-v-hati/>>.

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST HAŤ, *Kněží* [online], Aktual. Průběžně [cit. 2016-3-3], dostupné na World Wide Web : <<http://www.farnosthat.cz/o-farnosti/knezi/>>.

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST HAŤ, *Farní kostel v Hati* [online], Aktual. Průběžně [cit. 2016-3-3], dostupné na World Wide Web: <<http://www.farnosthat.cz/o-farnosti/kostel-v-darkovicich/>>.

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST HAŤ, *O projektu* [online], Aktual. Průběžně [cit. 2016-3-3], dostupné na World Wide Web: <<http://www.farnosthat.cz/cva-archa/o-projektu/>>.

ŘÍMSKOKATOLICKÁ OSTRAVA-PŘÍVOZ [online], Aktual. Průběžně [cit. 2016-3-3], dostupné na World Wide Web: <<http://privoz.farnost.cz/index.php/rady-a-kongregace>>.

ŘÍMSKOKATOLICKÁ OSTRAVA-PŘÍVOZ [online], Aktual. Průběžně [cit. 2016-3-3], dostupné na World Wide Web : <<http://privoz.farnost.cz/index.php/spolecenstvi>>.

Seznam zkratek

Zkratky církevních dokumentů

AG	Ad gentes
EN	Evangelii nuntiandi
EG	Evangelii gaudium
ChL	Christifideles laici
LF	Lumen fidei
RM	Redemptoris misio
EG	Evangelii gaudium
RVM	Rosarium virginis Mariae
DCE	Deus caritas est
SS	Spe salvi

Ostatní zkratky

ŠKŽAE Škola křesťanského života a evangelizace svaté Marie z Nazaretu,
Matky církve

Zkratky biblických knih jsou převzaty z českého ekumenického překladu Písma svatého.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

CYRILOMETODĚJSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Bakalářská práce

2016

Bc. Milan ZIMČÍK